

obzornik

glasilo delovne organizacije

V okviru prizadevanj našega gospodarstva

NAŠA LETOŠNJA POSLOVNA POLITIKA

O uresničevanju Brestovega srednjeročnega načrta v letu 1983 je bilo nekaj več napisanega že v prejšnji številki našega glasila. Pisali smo tudi že o prvih pripravah plana in poslovne politike za leto 1984. Tokrat bomo nekoliko več spregovorili o nekaterih usmeritvah Bresta v letu 1984, opredeljenih v poslovni politiki. Njena osnova je poleg širših resolucij, srednjeročnega načrta, dejansko doseženih rezultatov in naših zmogljivosti tudi dolgoročni program gospodarske stabilizacije.

Najpoglavitejši za dosego zastavljenih ciljev so prav gotovo dobri medsebojni odnosi. Zato bomo še naprej krepili in poglobljali samoupravne socialistične odnose in odločanje delavcev na vseh področjih poslovanja.

ZUNANJETRGOVINSKO POSLOVANJE

Znano je, da Brest iz leta v leto povečuje svoj izvoz. Res je, da so za to potrebna izredna prizadevanja, vendar tudi za letošnje leto velja takšna usmeritev. Polotaj je nekoliko ugodnejši kot lani, saj povpraševanje po naših izdelkih na svetovnih trgih narašča, še posebej pomembna pa je rast povpraševanja na ameriškem trgu.

Osnovno izhodišče nam je, da letos vsaka temeljna organizacija

zadrži enak delež izvoza v celotnem prihodku, kot ga je dejansko dosegla v letu 1983, ali pa ga poveča. Izjema je le temeljna organizacija GABER, za katero načrtujemo nekoliko nižji izvoz, saj je lani dosegla rekordnega. Ta usmeritev pa mora hkrati pomeniti boljše, kvalitetnejšo in pravočasno oskrbo domačega trga s kuhinjami.

Več bomo morali storiti pri izvozu izdelkov, ki se še niso uveljavili na tujem trgu (tapetniški izdelki) in nadaljevati z večjim izvozom mineralnih plošč. Prizadevali si tudi bomo, da bi izvažali čim več končnih izdelkov. Uresničevanje tega je v bistvu tudi skupni izvoz temeljne organizacije ŽAGALNICA z Javorjevim OLESOM, pri čemer se žagan les finalizira — na osnovah

skupnega prihodka, kar je tudi naša usmeritev v tem letu.

Da bi izpolnili omenjene cilje in realno povečali izvoz do 20 odstotkov, bomo morali uresničiti še nekatere ukrepe:

- izdelati strategijo prodaje izdelkov, ki še niso uveljavljeni na tujem trgu;

- izdelati program nastopanj na sejmihi;

- opredeliti ustrezno organizacijo zunanjetrgovinske službe;

- odbrati izvozne posle z vidika dohodkovnosti, količine in dolgoročnosti...

Uvoz bo podrejen dosežkom izvoza in ustrezni razpoložalni pravici z devizami. Uvažali bomo le materiale, ki jih na domačem trgu ni moč dobiti ali pa so ne-kvalitetni. Materiale, katere je moč dobiti na klirinškem področju, pa bomo uvažali od tam. Še naprej bomo v okviru možnosti opravljali uvoz na osnovi malo-obmejnega sporazuma z Italijo. Prednost pri uvozu repromaterialov bodo imeli programi za izvoz na konvertibilno tržišče.

PROIZVODNJA

Dejstvo je, da v proizvodnji ne dosegamo stopenj rasti, opredeljenih s srednjeročnim načrtom.

Zato je v letu 1984 v proizvodnji osnovna naloga, da omenjeno stanje spremenimo z izrabo notranjih rezerv. Te so predvsem v varčevanju s surovinami, zmanjševanju izmeta, boljši izrabi materialov, boljši organizaciji proizvodnje in celotnega poslovanja, kljub iztrošenosti in zastareli tehnološki opremljenosti v skoraj vseh temeljnih organizacijah.

Ze vnaprej se moramo pripraviti na težave v proizvodnji zaradi otežene oskrbe in pravočasno naročati posamezne materiale. Obenem pa si moramo prizadevati za zagotovitev realnih dobavnih rokov pri naših dobaviteljih. Tudi ne bomo smeli dopuščati, da bo naša proizvodnja nepripravljena pri pravočasni in kvalitetni proizvodni dokumentaciji, od katere je v veliki meri odvisna časovna in stroškovna izpolnitev načrtovanega obsega proizvodnje.

Bistvena naloga v proizvodnji je dobra organizacija dela, saj bo le tako mogoče odpravljati zastoj, v strukturi časa večati efektivno delo in s sedanjo opremo proizvajati zahtevnejše in manjše serije. Nadaljevati bomo morali z odpravljanjem ozkih grl pri posameznih strojih ali v oddelkih, na nekaterih področjih pa se usmeriti v izrabo prostih izmen za daljše časovno obdobje.

V notranji kooperaciji moramo odpraviti slabosti, ki so se v preteklem letu še pojavljale, v zunanji pa se še tesneje povezati s tistimi partnerji, ki so zanesljivi v rokih in kvaliteti. Posebna pozornost bo čez vse leto veljala varčevanju z izredno drago energijo.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

V preteklem letu se kaže upadanje fizične prodaje na domačem trgu. Podobno pričakujemo tudi letos, kar pomeni, da se bomo morali na prodajnem področju ustrezno prilagoditi takšnim razmeram.

Načrtovani obseg proizvodnje za domači trg bomo morali v celoti tudi prodati, hkrati pa znižati zaloge nekaterim vrstam izdelkov (ploskovno pohištvo, mineralne plošče). Za kompletirnost posameznih programov in za skrajševanje dobavnih rokov v odpremi moramo vzpostaviti tesnejše sodelovanje med prodajo in proizvodnjo in v proizvodnji spoštovati dogovorjene lansirne programe.

Odprema mora postati kvalitetnejša, nujen je prehod na celotno računalniško obdelavo. Poostriili bomo tudi odgovornost pri dokumentaciji. Pri odpremi

bomo dajali prednost lastni maloprodaji in upoštevali dogovorjene dobavne roke. Nadaljevali bomo s preusmeritvijo prevoznih na železnico, zatem pa predvsem izkoriščali lastna prevozna sredstva.

Programske naloge smo zastavili tako, da bo imela vsaka temeljna organizacija rezervni program oziroma dolgoročnejšo programsko politiko, ki se bo sposobna prilagajati tržnim zahtevam.

Pri prodaji žaganega lesa in ivernih plošč bomo še naprej razvijali prihodkovne odnose.

Zaradi težav pri prodaji naših izdelkov na trgu (padec kupne moči in podobno) bomo morali čim večji del proizvodnje prodati za opremo stanovanjskih, turističnih, industrijskih in drugih objektov. Za opravljanje omenjenih nalog pa bomo morali nadaljevati s širjenjem pripravljalnega inženiringa.

NABAVA NA DOMAČEM TRGU

Za doseganje načrtovane in nemotene proizvodnje bo morala nabavna služba pravočasno, v dogovorjenih količinah in kvaliteti oskrbovati proizvodnjo s surovinami, repromateriali in rezervnimi deli.

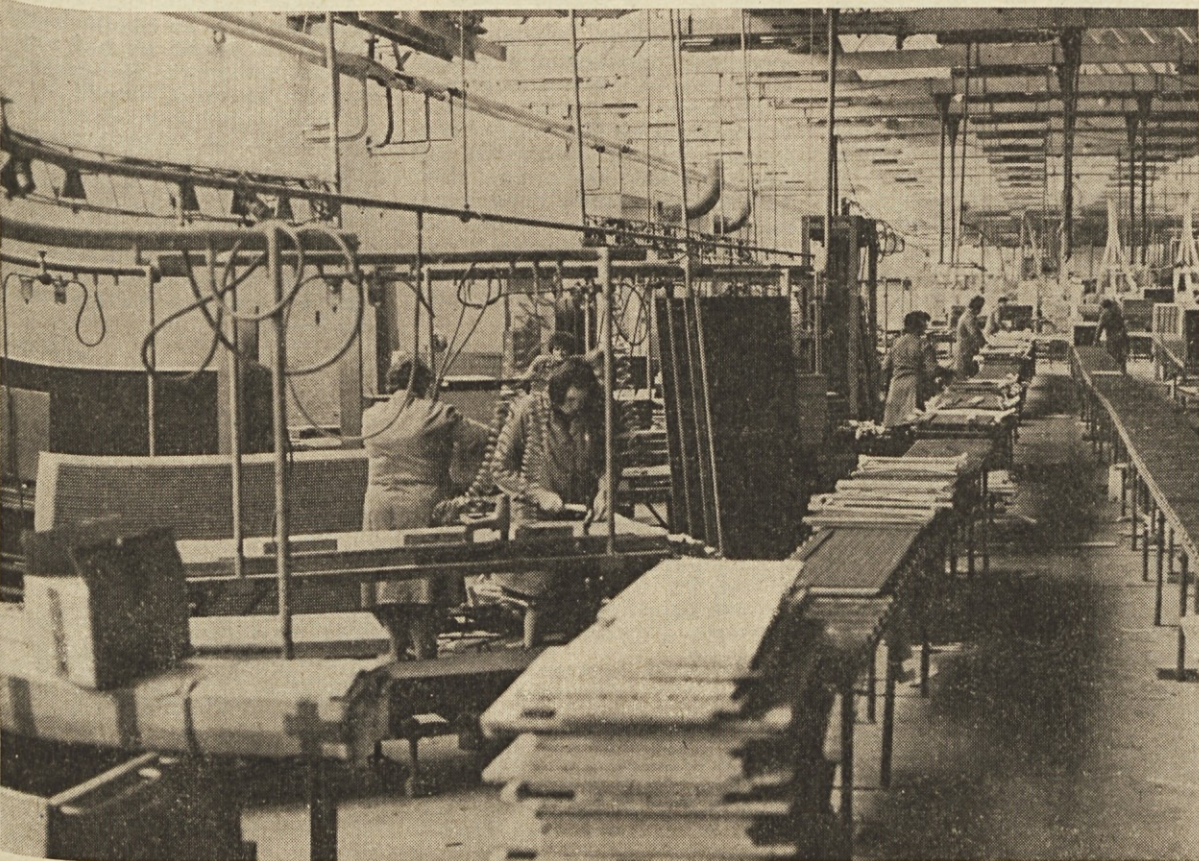
Glede na to, da se razmere na domačem nabavnem trgu še bolj zaostrojujejo, bo potrebno dosedanje kupoprodajne odnose postopoma razvijati v prihodkovne odnose z devizno soudeležbo in si s tem zagotavljati dolgoročno in trajnejšo oskrbo z važnejšimi surovinami in repromateriali. Z nekaterimi našimi dobavitelji pa moramo zastaviti trdnejšo politiko deviznega združevanja.

Pri nabavi lesnih elementov, nekaterih vrst žaganega lesa, furnirja in podobnega moramo pravočasno načrtovati naše potrebe in si zagotavljati dolgoročno oskrbo.

FINANČNO POSLOVANJE

Za normalen reprodukcijski in celotni poslovni proces bomo morali zagotavljati tudi vire financiranja. To pa bomo dosegli z načrtovanimi prilivi od prodaje in izvoza blaga ter z nabavo in investiranjem v dogovorjenih okvirih. Hkrati pa moramo na vseh področjih zmanjševati stroške.

Sproti bomo morali reševati dodatne likvidnostne potrebe. V večji meri moramo zagotavljati lastne vire financiranja obratnih sredstev. Sproti moramo spremljati prilive in sproti opravljati izterjave. V celoti moramo tudi (Konec na 2. strani)

Iz montažnega oddelka v temeljni organizaciji Pohištvo

V okviru prizadevanj našega gospodarstva

(Nadaljevanje s 1. strani)
letos spoštovati že sprejete ukrepe za izboljšanje likvidnosti in s tem zmanjševati obresti, s tem pa večji del dohodka nameniti akumulaciji in porabi.

NALOŽBE

Zaostreni pogoji za gospodarjenje so v zadnjih letih precej poslabšali gospodarski in likvidnostni položaj delovne organizacije. S tem so omejene tudi naše naložbene možnosti. Poleg tega pa so se s spremembo republiškega srednjeročnega načrta spremenili tudi družbeni normativi za pospeševanje naložb. Na tej osnovi smo lani spremenili in dopolnili srednjeročni načrt naložb za obdobje 1981-1985. Le-ta predvideva, da se modernizacija in povečanje zmogljivosti termoelektričnih naprav prenese v naslednje srednjeročno obdobje.

Osnovno letošnje izhodišče je pospeševanje tistih naložb, ki povečujejo izvoz na konvertibilno področje, hkrati pa omogočajo dolgoročno, ob povečanem izvozu in neto deviznem učinku, tudi ustvarjanje višjega dohodka na zaposlenega. Vlagali bomo v nadomestitev opreme za proizvodnjo masivnega pohištva, ki je poleg sorazmerno ugodnih izvoznih možnosti tudi malo odvisna od uvoza surovin.

Tako bomo letos posodobili najnujnejšo opremo za proizvodnjo masivnega pohištva v temeljnih organizacijah MASIVA, ŽAGALNICA in POHIŠTVO. Če bomo pridobili dodatne vire finančnih sredstev, bomo začeli z gradnjo nove proizvodne hale v Masivi. Poleg teh naložb predvidevamo še nekaj manjših v modernizacijo opreme, predvsem za odstranitev ozkih grl in racionalizacijo proizvodnje.

ZAPOSLOVANJE

Tudi zaposlovanje bomo prilagajali potrebam proizvodnje za izvoz na konvertibilno področje. Istočasno moramo zmanjševati število zaposlenih v režijskih službah in jih preusmerjati na proizvodna dela.

Bolj racionalno moramo izkoriščati delovni čas, delo pa organizirati tako, da bosta kar najbolj izrabljena znanje in sposobnost vsakega posameznika. Če bo potrebno, bomo morali delovni čas prerazporejati v smislu 42-urnega tednika, prav tako pa tudi prerazporejati delavce v okviru delovne organizacije. Izboljšati moramo tudi kadrovsko strukturo zaposlenih.

DRUGE NALOGE

Nadaljevali bomo s prenosom posameznih evidenc na računalnik, hkrati pa uskladili posamezne evidence. Bolj moramo izkoristiti terminale. Poleg prodajnega, obračunskega in drugih po-

dročij, ki jih že obdelujemo na računalniku, bomo vpeljali tudi vodenje proizvodnje. Še naprej bomo širili sodelovanje z zunanjimi uporabniki.

Preverili bomo racionalnost in učinkovitost obveščanja znotraj Bresta, pa tudi v razmerjih navzven. Vzpostaviti moramo tudi trden sistem pretoka, zbiranja in uveljavljanja povratnih informacij. Odgovornost za obveščanje bomo morali zaostri pri vseh strokovnih delavcih in predlagateljih delegatskih gradiv. Večji vpliv na tem področju pa morajo pokazati tudi družbenopolitične organizacije.

V sklopu prizadevanj za večanje produktivnosti dela in za zmanjševanje vseh vrst stroškov sodi tudi primerno organizirana in motivirana inventivna dejavnost. Zato moramo v tem letu opredeliti tudi to področje.

Ustvarjanje in povečevanje realnega dohodka mora temeljiti na kvalitativnih dejavnikih. Doseči moramo nižjo rast porabljenih sredstev kot enega izmed kazalcev bolj smotne rabe surovin in repromaterialov, kar bo ugodno vplivalo na boljšo likvidnost in s tem na nižje obresti, pa tudi

na možnost večje delitve dohodka za porabo in s tem blažitev čedalje nižje življenjske ravni.

Z boljšim delom, odgovornostjo in ustvarjalnostjo ter s spodbujanjem inovacij, smotrnejšo organiziranostjo in varčevanjem bomo povečali učinkovitost gospodarjenja ter krepili reproduktivno sposobnost.

Pri delitvi osebnih dohodkov moramo upoštevati določila dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka in delovati za sprejetje samoupravnega sporazuma dejavnosti. Sam sistem nagrajevanja bomo dogradili s kvalitativnimi dejavniki pri delu vsakega posameznika.

Vidimo torej, da smo si postavili veliko zahtevnih nalog na vseh področjih poslovanja. Ob zaključku leta pa bomo videli, ali smo jih tudi izpolnili. To je sicer še predlog poslovne politike, zato je prav, da so delavci z njenimi glavnimi cilji seznanjeni že pred odločanjem.

M. Širaj

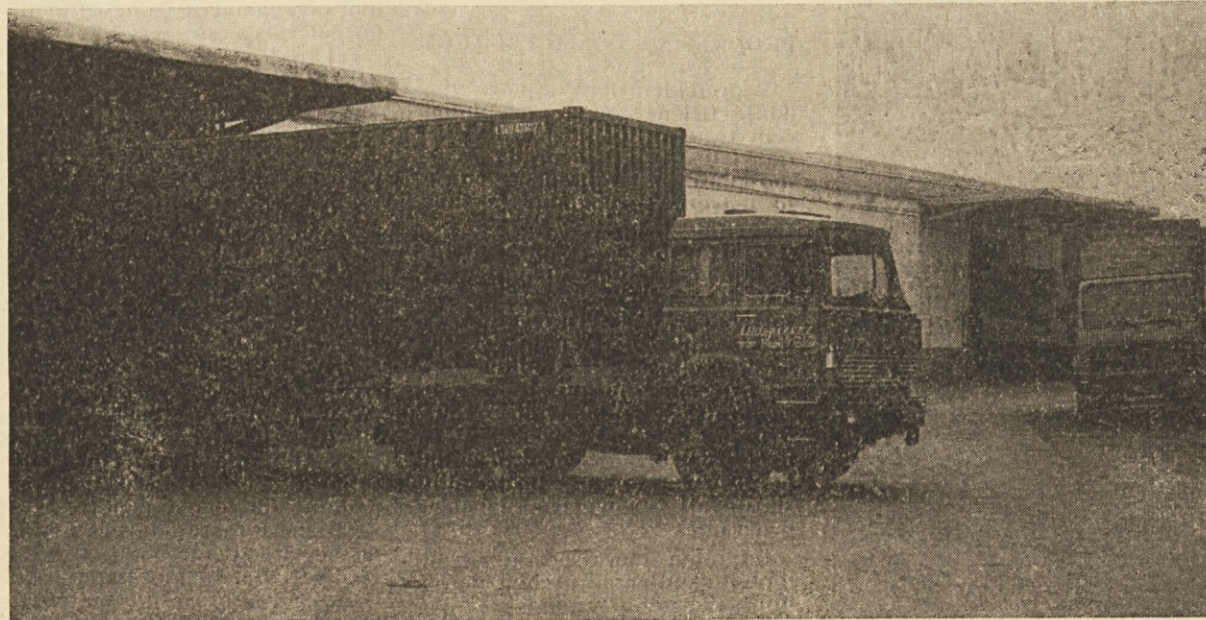
TOZD JELKA se je lani ubadala z vrsto težav

ŽAGA NA JELKI BO KMALU SPET OBRATOVALA

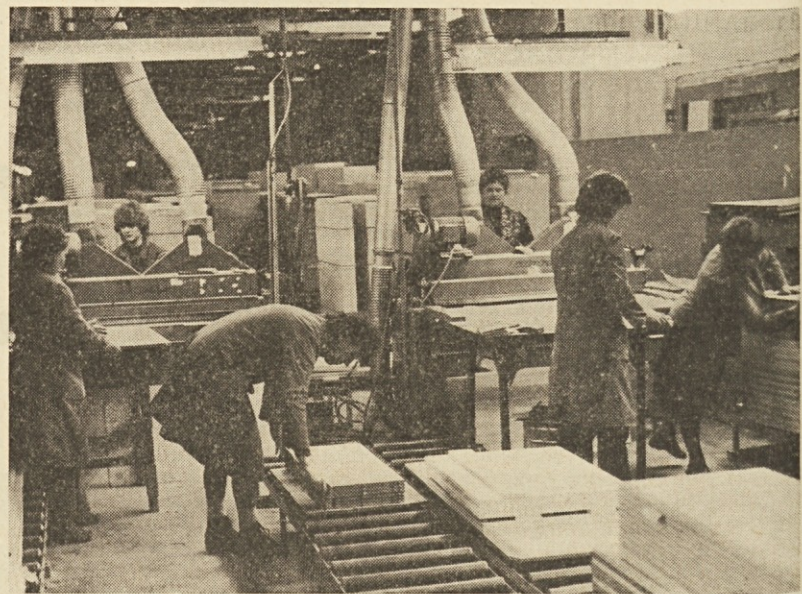
Strojelom polnojarmenika v novembru lani je našo temeljno organizacijo močno prizadel. Že tako neugodne rezultate gospodarjenja je zastoj proizvodnje na žagi še poslabšal. Z izjemno prizadevnostjo strokovnih služb pa bo že v februarju začel obratovati nov polnojarmenik. V času, ko to pišemo, so polnojarmenik že pripeljali na JELKO. Poškodovani polnojarmenik je razmontiran in vse je pripravljeno za montažo novega. Po mnenju proizvajalca bo montaža končana v kakih štirinajstih dneh.

Zagotovljene so tudi tolikšne količine hlodovine, da bo žaga lahko nemoteno obratovala. S tem bodo spet dane možnosti, da bomo izpolnili načrtovane cilje. Strojelom je povzročil nemalo težav tudi kupcem, saj je le malo žag v Sloveniji prilagojenih za razrez ostrejši in drugih nestandardnih dimenzij lesa.

J. Opeka

Kontejnerji pripravljeni za izvoz našega pohištva

Iz TOZD POHIŠTVO — čiščenje prahu (krtačenje)

Skupna proizvodnja opažnih plošč

Z JAVORJEM PODPISAN SAMOUPRAVNI SPORAZUM NA OSNOVI SKUPNEGA PRIHODKA

Po temeljitih pripravah sta v decembru lani Javorjeva temeljna organizacija OLES iz Postojne in naša Žagalnica podpisali prvi izvedbeni samoupravni sporazum na osnovi sprejetih zamisli o dolgoročnem poslovno-tehničnem sodelovanju med obema delovnimi organizacijama.

Sporazum predstavlja začetek dogovora o skupni proizvodnji opažnih plošč na osnovah skupnega prihodka. Preprosteje povedano, gre za proizvodnjo okrog 80.000 kvadratnih metrov opažnih plošč, ki jih bo OLES izdelal iz 4000 kubičnih metrov jelovega žaganega lesa, proizvedenega v naši Žagalnici.

OLES bo tako del svoje proizvodnje uresničeval v letu 1984 v sodelovanju z Brestom na osnovah skupnega prihodka, Žagalnica pa bo del svojih žagarskih proizvodov usmerila v višjo stopnjo predelave lesa, kar je naš dolgoročni cilj.

Kot je znano, so opažne plošče precej iskane izdelke za izdelavo opažev pri izdelavi betonskih konstrukcij.

Predvideno je, da bo približno 80 odstotkov tako načrtovane skupne proizvodnje opažnih plošč prodanih na zahodnoevropska tržišča, preostanek pa na domačem trgu. Tako ustvarjeni devizni in dinarski iztržek si bosta partnerja delila po vnaprej izračunanem ključu, ki je bil izračunan iz kalkulacij lastnih cen za žagan les in za opažne plošče.

V posameznih členih samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za skupno proizvodnjo in promet proizvodov na osnovah skupnega prihodka so podrobno razčlenjeni odnosi v skupnem poslovanju. Tako bo področje skupne proizvodnje opredeljeno tudi v skupnem planu obeh delovnih organizacij oziroma v posebnih dodatkih k planu, če se bo za to pokazala potreba.

Predvideno je, da bo Žagalnica dobavljala žagan les v svežem ali zračno suhem stanju do povečanja zmogljivosti svojih sušilnic.

V sporazumu je tudi dogovorjeno, da bosta načeloma za svoj del proizvodnega procesa zagotavljala partnerja potrebna obratna sredstva vsak zase. Predvidena pa je tudi možnost za skupno financiranje sprotne proizvodnje.

Udeleženci sporazuma oblikujeta skupno strategijo prodaje končnih izdelkov in skupna merila za oblikovanje prodajnih cen. Dogovorjeno je bilo, da bodo promet z opažnimi ploščami za domači trg in za izvoz opravljale že organizirane sedanje službe v Javorju. Dopusčena pa je možnost tudi za drugačno urejanje teh zadev, če bi se za to

pokazali opravičljivi razlogi. Če bi zaradi različnih vzrokov prišlo do občutnega znižanja cen končnih izdelkov, bosta morala oba partnerja sprejeti ustrezne dopolnilne ukrepe za uskladitev prodajnih cen s kalkulativnimi.

Skupni prihodek od prodanih opažnih plošč v tujini ali doma se bo finančno realiziral na račun prodajalca. Nato pa se bo po ključu deležev, ki so bili izračunani iz kalkulacije lastnih cen žaganega lesa in opažnih plošč, delil med oba partnerja, ki sta sodelovala v skupni proizvodnji. Pri izračunavanju kalkulacij za lastne cene so bili upoštevani dogovorjeni ceniki, normativi in standardi za surovine, materiale in za izdelavne čase v Žagalnici in OLESU. Pri izračunu deležev je upoštevan tudi izračun vskalkuliranega dohodka, ki se nanaša na skupno proizvodnjo.

Predvideno je, da se merila za razporejanje skupnega prihodka lahko tudi spremenijo, če bi se zaradi spremenjenih pogojev gospodarjenja v delovnih organizacijah občutno spremenili odnosi v škodo ali korist prve ali druge.

Pravkar sklenjeni samoupravni sporazum je še en otipljiv korak naprej na osnovi skupaj dogovorjene usmeritve. Sporazum je sklenjen za dobo desetih let z možnostjo predčasne odpovedi. V prepričanju, da bo potrebno morebitna vprašanja med uresničevanjem in dograjevanjem sporazuma sproti razčiščevati, je oblikovan tudi skupni koordinacijski odbor, ki bo kot skupen organ za urejanje medsebojnih odnosov bdel nad izvajanjem sklenjenega sporazuma.

D. Mazij

POJASNILO OZIROMA POPRAVEK

V noveletni številki BRESTOVA OBZORNIKA smo v članku Z denarjem večne težave zapisali, da bo v letu 1984 začel veljati 7.a člen zakona o zavarovanju plačil. Prav med tiskom pa je bila uveljavitev tega člena preložena, in sicer do začetka leta 1985.

Vzrok temu je bilo posredovanje zveze sindikatov Jugoslavije, ki meni, da bi ta ukrep najbolj prizadel delavce, ki so za takšno stanje na področju likvidnosti najmanj krivi.

Trd boj na trgu pohištva

O SEJMIH POHIŠTVA V PARIZU IN KÖLNÜ

Sredi januarja sta bili druga za drugo dve pomembni mednarodni razstavi pohištva. Prva: mednarodni salon pohištva v Parizu; druga: mednarodni sejem pohištva v Kölnu. Vsako od omenjenih razstav si je ogledalo tudi nekaj delavcev iz naše delovne organizacije.

Za sejem v Parizu lahko ugotovimo, da ima kljub mednarodnim razsežnostim nekakšen »francoski pridih«. Do tega pride verjetno zato, ker je razstavljalo veliko francoskih proizvajalcev in ker so se le-ti in drugi razstavljalci poskušali približati potrebam francoskega in s Francijo povezanega trga.

Mednarodni sejem pohištva v Kölnu pa je sejem ogromnih razsežnosti, tako da je težko govoriti o značilnih smereh. Prikazani so bili različni slogi v najrazličnejših izvedbah in v različnih cenovnih razredih. V Kölnu razstavljeno pohištvo bi lahko označili z besedami: za različne okuse in skorajda za vse žepe.

Ni se mogoče znebiti vtisa, da za večino razstavljalcev oziroma proizvajalcev vrhunska kvaliteta izdelave ni več vprašanje. Bolj bo držalo, če rečemo, da je kvalitetno delo abeceda, s katero dograjujejo različne oblikovne in uporabne rešitve. Na omenjenih sejmi smo se ponovno prepričali, da proizvajalci, ki se ukvarjajo samo z vprašanji kvalitete izdelave, nimajo več možnosti za uspeh v mednarodni konkurenci.

Kar zadeva uporabo gradiv, je praktično ni bilo omejitev, saj je bilo moč videti les, plošče, furnirje, folije, kovino, plastiko, keramiko, marmor, steklo in blago, pa seveda tudi kombinacije vsega naštetega. Ob tem pa lahko ugotovimo, da se pohištvo, primerno za velike serije, le zadržuje v okviru preizkušenih receptov.

Skoraj pri vseh vrstah pohištva je opaziti veliko uporabo masive oziroma navidezne masive. Samo izjemoma so pri najcenejših in ničah pohištva robovi ostri in ni dodatkov, ki bi obogatili estetski in trdnostni videz. Praviloma so to rešitve s folijami in zelo enostavnimi linijami.

Posebna značilnost je tako imenovano drobno pohištvo, še celo pri večjih proizvajalcih. Razvita kooperacija jim je omogočila, da tako zasledujejo dva glavna cilja:

— funkcionalno dopolnjevanje velikega oziroma garniturnega pohištva in

— racionalno izrabo manjših elementov oziroma »ostankov« surovin.

Ne da bi se spuščali v analizo posameznih vrst pohištvenih pro-

gramov (kar je pravzaprav poslovna tajnost), lahko zapišemo splošno ugotovitev, da so razstavljalci oziroma proizvajalci vsi živi ideji, da jih znajo strokovno in proizvodno izpeljati in da kot takšni predstavljajo naravnost grozečo konkurenco. Samo za primer naj povemo, da je znan proizvajalec kuhinj nudil na sejmu v Kölnu kar osemdeset različnih front in vsaka od teh je imela še nekaj inčič ročajev.

Kljub temu je podatke o cenah in o drugih pogojih, pa celo samo prospekte in drugo slikovno gradivo večkrat težko dobiti, če nisi večji kupec ali večja trgov-

ska organizacija. Vse več razstavljalcev se zapira v ograjene prostore in dovoli ogled samo svojim kupcem.

V Parizu in Kölnu je Brest razstavljaval v sklopu delovne organizacije Slovenijales — Trgovina Ljubljana, in sicer oblažinjeno garnituro Sali (v Parizu) in sežežno garnituro Al Divan (v Kölnu) — v izrazito arabskem slogu. Za obe je bilo kar precej zanimanja in seveda tudi nekaj pripomb, ki jih je zbrala izvozna služba in jih bo po analizi moč uporabiti za ustrezne ukrepe.

Oba sejma, zlasti pa še kölnski, kažeta na trd boj za pohištveni kruh in ju moramo sprejeti kot poziv za nepretrgano snovanje ter strokovno spremljanje tokov pohištvene proizvodnje in trga.

Z. Zabukovec

Nova sušilnica v Masivi

Zaradi vse večjega povpraševanja po visoko kvalitetnem pohištvu iz masivnega lesa za izvoz na konvertibilno tržišče smo se odločili, da tehnološko dopolnimo sedanje klasično sušenje lesa. Pravilno posušen les je namreč osnova za kasnejšo kvaliteto izdelave vse do končnega izdelka.

V zadnjem času se vse bolj uveljavlja kombiniran način sušenja lesa:

— predsušenje žaganega lesa (deske) v kondenzacijskih sušilnicah,

— decimiranje (razrez v frize),

— sušenje decimiranega lesa v klasičnih sušilnicah.

Klasične sušilnice že imamo, vendar nam ne zadoščajo niti po kvaliteti niti po količini. Zato smo se odločili, da bomo kupili kondenzacijske sušilnice. S tem si bomo povečali zmogljivosti, pa tudi kvaliteto sušenja.

Računamo, da nam bo izboljšani način sušenja lesa prinesel dosti prednosti:

— predsušenje pri blagih režimih zmanjšuje možnosti za nastajanje razpok v lesu in se tako poveča izkoristek lesa;

— decimiranje tako osušenega lesa daje veliko večje izkoristke, ker so napake vidne in jih lahko odstranimo;

— sušenje decimiranega lesa poteka enakomerneje, ker je znana začetna vlažnost (25 do 30 odstotkov), enaka za vse elemente;

— za sušenje decimiranega lesa porabimo znatno manj energije;

— odpadki (koščki lesa in žagovina), ki nastajajo pri decimiranju, so bolj suhi, kar nam zagotavlja učinkovitejšo pridobivanje toplotne energije;

— značilno za kondenzacijske sušilnice je majhna poraba toplotne ali električne energije, ker delujejo na načelu toplotne črpalke.

Glede na omenjena dejstva računamo, da bomo veliko bolj kot do sedaj usposobljeni za izdelavo izdelkov za zahtevno zunanje tržišče.

Sušilne komore so že v izdelavi pri dobavitelju LTH Škofja Loka. Med tem časom pa moramo usposobiti sušilničarja in zagotoviti prostor za postavitev. V tem trenutku imamo že pripravljen prostor za postavitev in predvidujemo, da bomo sredi maja že začeli dobivati prve sklope in da bo v juniju že mogoč začetek montaže. Za avgust pa računamo, da bo sušilnica že delovala s polno zmogljivostjo.

M. Kusič

Iz TOZD MASIVA, ki pričakuje posodobitev proizvodnje

Poenotenje v lesarstvu

PRIPRAVLJEN OSNUTEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O RAZPOREJANJU DOHODKA TER SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO

Julija lani je bila skupna seja komisije za družbenoekonomske odnose in komisije za samoupravno sporazumevanje o dohodku in njegovi delitvi pri republiškem odboru sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva, na kateri je bil imenovan iniciativni odbor za izdelavo samoupravnega sporazuma teh dejavnosti.

Osnovne usmeritve za pripravo sporazuma pa so bile dane na seji predsedstva republiškega sindikalnega sveta ob obravnavi strokovnih podlag, ki izhajajo iz družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Iniciativni odbor je do sedaj že pripravil osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih izhodiščih za usmerjanje pri razporejanju čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v lesni industriji in obrti.

S tem sporazumom naj bi se udeleženci sporazumevali o

— ukrepih, s katerimi bomo zagotavljali, da bodo dosežena splošna razmerja v delitvi družbenega proizvoda, ki so določena v vsakoletni resoluciji o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije;

— kazalcih poslovnega uspeha, značilnih za udeležence in o skupnih osnovah ter merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka;

— skupnih osnovah in merilih za razporejanje in delitev sredstev za osebne dohodke iz tekočega in minulega dela;

— skupnih izhodiščih za oblikovanje razvida del in nalog ter za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog;

— relativnih razmerjih za tipična dela in naloge ter o metodi za ugotavljanje teh razmerij;

— skupnih osnovah in merilih za zajamčeni osebni dohodek;

— skupnih metodoloških izhodiščih za ugotavljanje delovne uspešnosti delavcev;

— skupnih izhodiščih za določanje nadomestila za rezultate ustvarjalnosti pri delu;

— skupnih osnovah in merilih za delitev in uporabo sredstev skupne porabe in o namenih, za katere se lahko ta sredstva uporabljajo;

— skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje zahtevnosti in uspešnosti dela delavcev, ki opravljajo delo in naloge poslovnih organov;

— postopku za pripravo, sklenitev in izvajanje samoupravnega sporazuma.

Osnutek sporazuma mora sedaj obravnavati še odbor udeležencev družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, potem pa bo stekla široka javna razprava. Po izteku javne razprave in po usklajevalnem postopku bo iniciativni odbor pripravil dokončen predlog samoupravnega sporazuma, katerega sprejemajo udeleženci na delavskih svetih.

Po sprejetju sporazuma bo potrebno tudi v naši delovni organizaciji proučiti usklajenost naših aktov, ki obravnavajo ta vprašanja, in se sistematično lotiti usklajevanja le-teh, saj se nam nepremišljenost na tako občutljivem področju, kot so osebni dohodki, lahko še kako maščuje.

M. Petan

Še o predčasni upokojitvi

V novembrski številki Brestovega obzornika ste lahko brali o predčasni upokojitvi. Ker morda ob tem ni bilo vsakomur povsem jasno, koliko odstotkov naj bi v posameznem primeru znašala predčasna pokojnina, bomo poskušali to natančneje pojasniti s primerom.

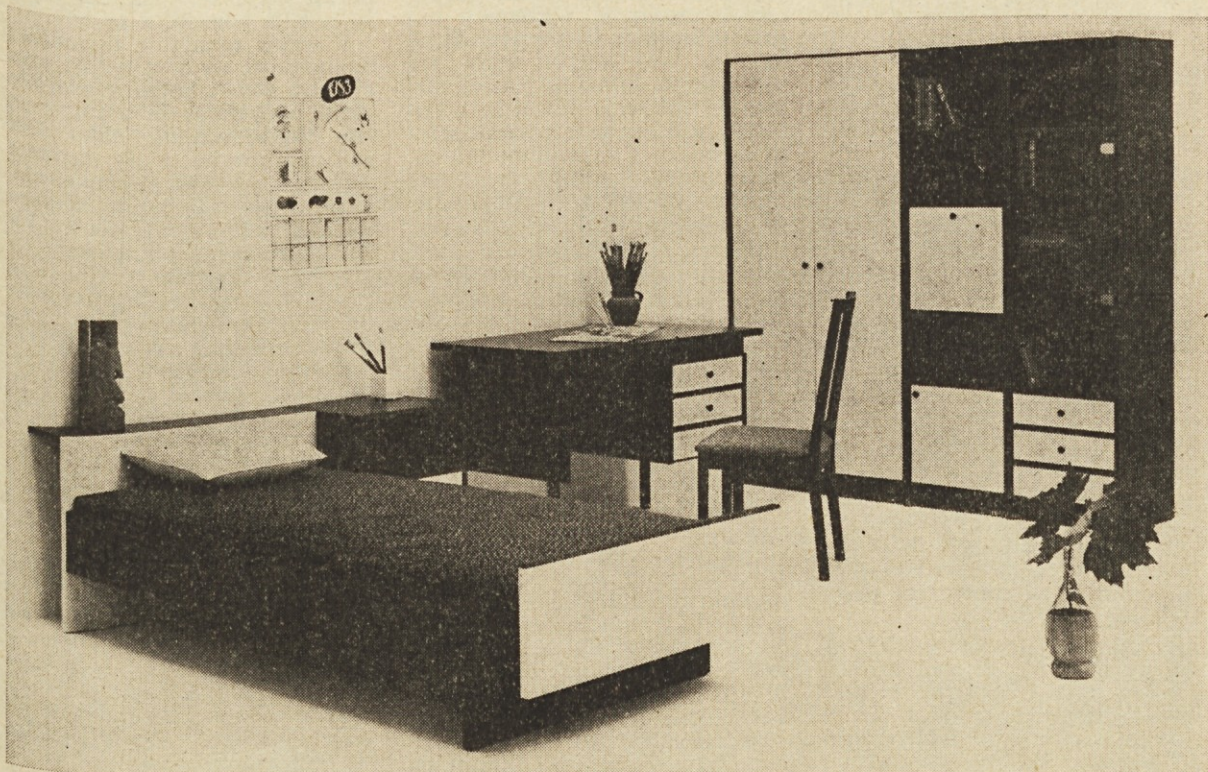
Delavcu, ki ima na primer 35 let delovne dobe in je star 55 let (moški) oziroma 30 let delovne dobe in 50 let starosti (ženske), se izračuna pokojnina takole:

Najprej se za vsako leto manjkajoče delovne dobe do polne delovne dobe, ki znaša 40 let (moški) oziroma 35 let (ženske), zmanjša pokojninska osnova za 2 odstotka oziroma v našem primeru za 10 odstotkov (5 let ×

2 %). Nato se pokojninska osnova zmanjša tudi zato, ker še ni star 60 let (moški) oziroma 55 let (ženska), in sicer za vsako manjkajoče leto 1,5 odstotka oziroma v našem primeru za 7,5 odstotka (5 let × 1,5 %) ter za vsako leto manjkajoče pokojninske dobe do 40 let (za moške) in 35 let (za ženske) še po 0,5 odstotka oziroma v našem primeru za 2,5 odstotka. V številkah je videti izračun pokojninske osnove v našem primeru takole:

85 % (polna pokojninska osnova) — 10 % (zmanjšanje zaradi manjkajoče delovne dobe) — 10 % (7,5 + 2,5 %) (zmanjšanje zaradi predčasne upokojitve) = 65 %.

A. Perčič

Ena izmed inačic programa MAJA-BL — otroška ali samska soba

Jože Hren

Zapustil nas je dolgoletni sodelavec

Sredi dela ga je zatekla kruta usoda in utrnila življenje neumornega delavca, skrbnega moža in očeta.

Njegova življenjska pot se je pričela v Cerknici v številni kmečki družini in letošnjega februarja bi dopolnil 55 let. Veliko željo po šolanju je prekinila vojna, zatem pa se je sredi leta 1947 zaposlil v LIP Cerknica (današnji Brest) — obrat v Martinjaku. Brestu je z manjšimi prekinitvami ostal zvest vse do svoje preane smrti.

Na Brestu je začel delati kot pomožni planer, zatem pa je bil obratovni knjigovodja, direktor računovodstva, direktor poslovne enote direkcije, direktor ekonomsko-finančnega sektorja, direktor splošnih služb, vodja organizacijske službe, pomočnik glavnega direktorja, od 1974. leta naprej pa je bil vodja Skupnih dejavnosti.

Vedel je, da znanje veliko pripomore k boljšemu delu in se je zato ob svojem zahtevnem in raznolikem delu nenehno strokovno in politično izpopolnjeval. Leta 1968 je tako uspešno končal šolanje ob delu na višji šoli za organizacijo dela.

Vse njegovo delo je bilo neločljivo povezano z graditvijo in skokovitim razvojem Bresta. V najtežjih časih Brestove zgodovine, pa tudi v Brestovih najlepših letih, ga vedno najdemo na najodgovornejših delih in nalogah. V Brestu je veliko prispeval tudi za razvoj samoupravljanja, za dobre tovariške odnose, za delo družbenopolitičnih organizacij, za uresničevanje duha ustave in zakona o združenem delu. Pri vsem svojem delu se je vedno zavedal, da je ključno vprašanje človek, šele nato stroji, tehnika, številke...

Jože Hren je veliko prispeval tudi za razvoj občine Cerknica. Ne samo zato, ker je bil več let vodilni funkcionar in družbenopolitični delavec, ampak predvsem zato, ker si je vedno prizadeval, da bi pri ključnih, najpomembnejših vprašanjih našega razvoja in položaja sodelovali in oblikovali politiko delovni ljudje in občani.

Ko je bil v letih od 1963 do 1965 predsednik občinske konference SZDL, od leta 1972 do 1974 sekretar občinskega komiteja zveze komunistov in član medobčinskega sveta zveze komunistov, od leta 1976 do 1978 predsednik občinske skupščine, pa

član republiške konference SZDL, predsednik skupščine krajevne skupnosti Cerknica, predsednik in član različnih organov družbenopolitičnih organizacij in skupščine, je bil vedno popolnoma predan socialističnemu samoupravljanju, neuvrščeni politiki, razvijanju in poglobljanju koncepta SLO in družbene samozastite, bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

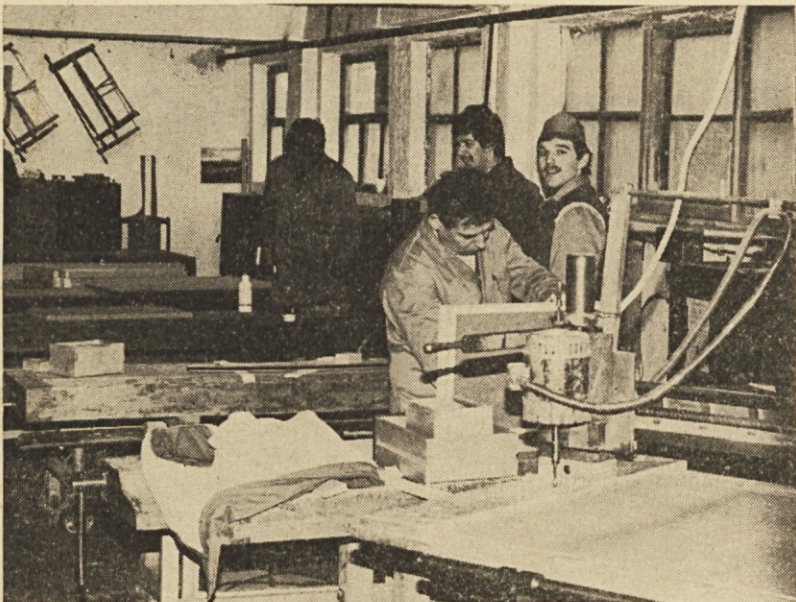
Prav zaradi takšnih sposobnosti in lastnosti je lahko opravljal tako številne in tako različne naloge in dolžnosti na strokovnem in družbenopolitičnem področju.

Pri svojem delu se je odločal predvsem po temeljitem preudarku in proučevanju. Sovražil je površno frazerstvo, za izpolnjevanje dogovorjenih nalog in sklepov pa je bil dosleden in načelen. Vselej mu je šlo za stvar, za vsebino, ne pa za osebne ambicije. Ni bil željan aplavzov, želel si je samo dejanskih rezultatov dela in tudi akcij.

Opis njegovega življenja ne sme in ne more biti samo ozko naštevaje podatkov, funkcij in dolžnosti, ki jih je opravljal, saj so bila njegova prizadevanja predvsem tesno povezana z našim skupnim bojem za izgradnjo takšnega sistema in odnosov, ki bodo delu in delavcu resnično dali častno mesto. V vsej tej bitki in verigi iskanj, naporov, žrtv, porazov in uspehov je bil pravi borec in pravi ustvarjalec. Kljub zahrbtni in skriti bolezni je do zadnjega po svojih močeh delal in se boril za boljši danes in jutri.

Zato smo lahko ponosni, da smo imeli tako dobrega, zvestega in poštenega sodelavca.

Naša vzorčna delavnica dobiva vedno nove naloge

Bo potem bistveno bolje?

PRAVILNIK O INOVACIJAH PRED OBRAVNAVAMI

V samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka imamo določene osnove za oblikovanje osebnih dohodkov za ustvarjalnost pri delu ter opredeljene osnovne pojme s tega področja. Za popolnejše in lažje obravnavanje ustvarjalnosti pri delu pa bomo morali sprejeti še poseben pravilnik na ravni delovne organizacije. Osnutek tega pravilnika je skoraj že dokončan in naj bi ga predvidoma obravnavali v naslednjem mesecu ali v marcu.

Osnutek pravilnika ima sedem poglavij: splošne določbe, oblike ustvarjalnega dela, organi in službe ter njihove pristojnosti oziroma naloge v zvezi z ustvarjalnim delom, postopek za prijavo, obravnavo in sprejem posameznega predloga ter za določitev višine nadomestila, osnove in merila za določitev višine nadomestila oziroma nagrade, druge pravice avtorjev in organizacije združenega dela ter prehodna in končna določila.

V splošnih določbah sta opredeljena vsebina pravilnika in njegov namen. Poleg tega so opredeljena še splošna izhodišča oziroma načela za obravnavanje ter odločanje o pravicah in obveznostih v zvezi z ustvarjalnim delom.

V naslednjem poglavju so opredeljene posameznih oblik ustvarjalnega dela. V tretjem poglavju so najprej naštet organi in službe, ki naj inovativno dejavnost pospešujejo, organizirajo, uvažajo in spremljajo njene dosežke. Posamezni organi oziroma službe imajo v zvezi s tem določene tudi pristojnosti oziroma naloge.

V naslednjem poglavju je podrobneje opredeljen sam postopek za prijavo inovativnega predloga, njegovo obravnavo in za določitev višine nadomestila. V petem poglavju so določene osnove in merila za določitev višine oziroma nagrade, do katere je upravičen predlagatelj — avtor inovativnega predloga. Pri tem je določena tudi doba, za katero se predlagatelju izplačuje nadomestilo za inovativni predlog.

V predzadnjem poglavju so opredeljene še druge pravice predlagatelja — avtorja in sicer moralne pravice, pravica do izpopolnjevanja in morebitne druge pravice, ki se določijo po medsebojnem dogovoru odzioroma odločitvi pristojnih organov.

Poleg tega so opredeljene tudi dolžnosti predlagatelja — avtorja, ki so predvsem v tem, da spoštuje določila postopkov, daje ustrezna pojasnila in dopolnitve v zvezi s svojim predlogom, podpiše listine, potrebne za zaščito industrijske lastnine in varuje poslovno-proizvodno tajnost. V tem poglavju so opredeljene še pravice in dolžnosti organizacije združenega dela, ki jih ima v zvezi s posameznim inovativnim predlogom.

V prehodnih in končnih določbah pa so zapisana predvsem določila v zvezi z začetkom veljavnosti pravilnika oziroma prenehanja veljavnosti dosedanjega pravilnika, kako je s pred-

logi, ki so že v postopku, pa še niso dokončno rešeni in še morebitna druga vprašanja.

S sprejetjem samega pravilnika bomo verjetno lažje in boljše obravnavali inovativne predloge. Vsekakor pa pravilnik ne bo rešil osnovnega vprašanja, kako priti do tega, da bomo imeli čim več inovativnih predlogov, ki nam bodo učinkovito pomagali razreševati naše težave, zmanjšati stroške in s tem seveda povečati dohodek. Zato je naloga nas vseh, zlasti pa odgovornih delavcev, da vzpodbujamo delavce k razmišljanju o problemih, ki jih opazijo pri svojem delu in jih s svojimi inovativnimi predlogi poskušajo rešiti.

A. Perčič

Kritično o gospodarjenju

OB OBČNIH ZBORIH OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA NA BRESTU

Do sedaj so vse osnovne organizacije sindikata razen v temeljni organizaciji Mineralka imele svoje občne zbornice. V Mineralki pa je zbor sklican za konec januarja.

Iz zapisnikov in poročil o občnih zboreh je videti, da so bili zbori v tistih temeljnih organizacijah, ki dosegajo slabše gospodarske rezultate, vsebinsko bogatejši kot tam, kjer v preteklem letu ni bilo večjih težav pri ustvarjanju dohodka. Največ razprav in pobud je bilo prav v Poštvu, kjer so se v preteklem letu srečevali z največjimi težavami.

Iz poročil in razprav je opaziti tudi precej skupnih ugotovitev.

Delavci ugotavljajo, da imamo na Brestu še veliko notranjih rezerv. Skoraj vse osnovne organizacije ugotavljajo, da na področju inovacijske dejavnosti nismo naredili še ničesar in da bo perspektiva Bresta v veliki meri odvisna tudi od pospeševanja te dejavnosti.

V vseh temeljnih organizacijah so resno opozarjali na zaostajanje osebnih dohodkov za rastjo življenjskih stroškov. Ugotavljali so, da je padanje realnih osebnih dohodkov tudi že zavora pri rasti produktivnosti. Obenem pa so ugotavljali, da sistem delitve osebnih dohodkov še vedno ni tak, ki bi spodbujal delavce, da bi več in bolje delali. Sindikati Bresta zahtevajo, da v najkrajšem možnem času izdelamo sistem nagrajevanja po delu in rezultatih dela za vse delavce Bresta. Skoraj povsod ugotavljajo,

da je delovna disciplina zelo slaba. Izostanki z dela, odklanjanje dela, alkoholizem, slabo delo in porast bolniškega staleža, vse to so čedalje pogostejši pojavi.

V večini temeljnih organizacij ugotavljajo, da bi z boljšo organizacijo dela, z boljšim izkoriščanjem materialov in z ustrežnejšim nagrajevanjem lahko dosegali neprimerno boljše rezultate.

Ugotavljajo, da nimamo težav samo s prodajo naših izdelkov, pač pa tudi s proizvodnjo. Vse več je izmeta in reklamacij.

Delegatski sistem na Brestu ne deluje zadovoljivo. Predvsem delegacije za SIS niso odigrale tiste vloge, ki bi jo morale. Kot velik problem so poudarili dejstvo, da prihajajo delegati na seje skupščin SIS brez mnenja svoje »baze« in da so stališča posameznih Brestovih delegatov zelo različna. Kaže se velika potreba po usklajevanju stališč med Brestovimi delegacijami in po zastopanju enakih stališč.

Vse naše osnovne sindikalne organizacije so enotne, da je potrebno napraviti vse, da se izkoplje iz sedanjih težav. Pripravljenosti za razreševanje teh težav je veliko, zato si mora vsak pri svojem delu več prizadevati. Če bo vsak delavec Bresta kvaliteten in pravočasno napravil vse to, za kar je zadolžen, se nam za prihodnosti ni bati. J. Opeka

Iz drugih lesarskih kolektivov

MEBLO je v letu 1983 izvozil na konvertibilno področje za pet odstotkov več kot leto poprej ali za 14,5 milijona dolarjev, na klirinški trg pa za 3,5 milijona dolarjev; oboje pa je nekoliko pod načrtovanim. Pri MEBLO gre za izvoz izdelkov iz rednega programa za široko potrošnjo in za opremljanje objektov. Pri le-tem so imeli manj uspehov, ker se jim je bližnji vzhod, kamor so največ izvažali, skoraj zaprl. Sicer največ izvažajo v dežele v razvoju, v zadnjih letih pa so povečali izvoz tudi v zahodno Evropo. Odprlo se jim je tudi ameriško tržišče in so že sklenili pogodbo za izvoz 5000 regalov v vrednosti milijon dolarjev.

KLI Logatec namerava letos kar najbolj izkoristiti zmogljivosti nove tovarne strojev in stolov. Prenos proizvodnje strojev v nove prostore ne bo povzročil zastojev, pohištvena proizvodnja pa bo nove prostore uporabljala za razširitev proizvodnje krivljenege pohištva. Hkrati bodo nabavili tudi novo tehnološko opremo za proizvodnjo stavbnega pohištva in začeli dograjevati energetske naprave, da bi čimprej začeli kuriti lesne ostanke, ki nastajajo pri lupljenju.

SLOVENIJALE — trgovina bo na osnovi nedavno podpisane samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev z novomeškim IMV prispeval k uresničitvi sanacijskega programa njegove tovarne prikolic. Omogočil naj bi izgradnjo novih zmogljivosti za proizvodnjo počitniških prikolic. Njegov delež znaša 18,9 odstotka predračunske vrednosti naložbe ali 200 milijonov dinarjev. Sodelovanje je zastavljeno na osnovi skupnega prihodka.

SAVINJA je oblikovala posebno delovno skupino, ki bi proučila in predlagala prestrukturiranje proizvodnje. Gre za razmišljanja, da bi v prihodnje vse bolj prevladoval delež finalne proizvodnje, da bi uveljavili kar najbolj raznoliko uporabo lesa in da bi uvajali tudi takšno proizvodnjo, ki ne temelji v celoti na lesu (plastika, kovina in drugo).

V **MARLESU** je leta 1977 znašal delež izvoza v celotnem prihodku komaj 5,9 odstotka, lani pa je že presegel 10 odstotkov. Pomembno je, da v njihovem izvozu pada delež žaganega lesa, narašča pa delež izvoza montažnih stavb, v zadnjem času pa še zlasti pohištva. Za letos načrtujejo izvoz v višini 8,5 milijona dolarjev, od tega en milijon na klirinško področje. V prihodnje nameravajo vsako leto doseči za 1,5 odstotka višji delež izvoza v celotnem prihodku.

V **STOLU** bodo letos, kolikor bo le mogoče, obnovili svojo strojno opremo. Nadaljevali bo-

do z lani začeto rekonstrukcijo grobega reza in sušilnic ter z nabavo ustrezne opreme. Nekateri drugi potrebni stroji so že naročeni, pri drugih potrebah pa bo imela prednost oprema, ki bo namenjena proizvodnji izvoznih programov.

JAVOR ima štiri svoje lastne prodajalne, in sicer v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Skopju. V njih so lani prodali za okrog 14 milijard starih dinarjev blaga; zaposlujejo 87 delavcev.

GLIN in Gozdno gospodarstvo Nazarje sta se pred dvema letoma dogovorila o skupni naložbi v industrijski skupini in sortiranju hlodovine. Prva faza v izgradnji centralnega lesnega skladišča gre h koncu; obsega mehanizirani transport, lupilni stroj in novi del sortirnih naprav. Celotni projekt obsega še krojenje in čeljenje ter avtomatsko sortiranje hlodovine po debelini. Naložba naj bi bila končana do konca tega leta.

ELAN se resno pripravlja na sarajevske zimske olimpijske igre. V Sarajevu in na olimpijskih smučiščih bodo odprli šest informativnih in razstavno-prodajnih centrov, razkošno pa bodo pripravili tudi 16 izložb v različnih trgovskih organizacijah v središču Sarajeva. Poleg tega so pripravili tudi dosti najrazličnejšega reklamno-propagandnega gradiva. Ocenjujejo, da bo Sarajevo stalo Elan nad 20 milijonov dinarjev, ki pa bodo učinkovito vloženi.

V **LIP Bled** nameravajo letos začeti z nekaterimi novimi naložbami, in sicer: prenoviti nameravajo žagalnico v Bohinju, prenoviti proizvodnjo vrat v Rečici in tam urediti tudi prostor za prodajalno, dopolniti strojno opremo v vseh temeljnih organizacijah in skupaj z Jelovico pričeti z gradnjo prodajalne v Beogradu. Pripravljajo pa projekte in dokumentacijo za še nekatere druge naložbe, če bodo sredstva to dopuščala.

LIKO je lani nabavil nov računalnik. Na njem so že izdelali programe obdelav za skladiščno poslovanje in delno tudi za vodenje proizvodnje. Letos bodo na računalnik uvedli še fakturiranje in likvidaturo, obe obdelavi povezali s saldakonti in zapisali evidentirana naročila kupcev, dobaviteljev, priprav dela in vodil delovnih enot, poleg tega pa uvedli še vodenje osnovnih sredstev, evidenco zaposlenih ter kontrolo vhodnih podatkov za obračun osebnih dohodkov.

V **LIP Slovenske Konjice** lani niso imeli večjih naložb, razen postavitve filterskih naprav v Slovenskih Konjicah; šlo je predvsem za najnujnejša obnovitvena dela. Tudi letošnja vlaganja bodo v okviru lastnih amortizacijskih sredstev. Poleg investicijskega vzdrževanja bodo naložbe v tehnologijo za boljšo kvaliteto izdelkov ter v razširitev surovinske osnove (lameliranje, dolžinsko in debelinsko spajanje ter izkoriščanje drobnih lesnih odpadkov).

LESNINA se vedno bolj uveljavlja tudi pri načrtovanju, proizvodnji in opremljanju lesnoindustrijskih obratov in tovarn. Novost, ki so jo nedavno vključili v svojo ponudbo, zajema področje sušilniške tehnike lesa, pri čemer sodelujejo s proizvajalci opreme za lesno industrijo in s projektantskimi organizacijami. V sušilniški tehniki razvijajo nov program sušenja lesa. Poleg izdelave in montaže sušilniške opreme nudijo tudi celotne projekte in nadzor nad njihovim izvajanjem.

JELOVICA je za svoji temeljni organizaciji v Gorenji vasi in Predvoru nakupila novi pridobitvi — kotla za ogrevanje, s katerima bo delovna organizacija v letošnji zimi veliko prihranila. Oba kotla bosta namreč namesto kurilnega olja za kurjenje uporabljala lesne odpadke. Stala sta vsak po približno milijon dinarjev. Ob sedanjih cenah kurilnega olja bo naložba vrnjena v dveh do treh letih. Kotla sta domače izdelave, njun izkoristek pa je zelo velik.

VSEM UPOKOJENCEM!

Občinska zveza društev upokojencev Cerknica sprejema prijave za zdravstveno in počitniško rekreacijo v počitniškem domu upokojencev v Izoli.

Dom je za letovanja odprt vse leto, prijavite pa se lahko za pet ali za deset dni. Na oddih v ta počitniški dom lahko gredo tudi svojci članov društev upokojencev, pa tudi tisti upokojenici, ki v društva niso včlanjeni.

V ceno letovanja je všteto tudi kopanje v bazenu z ogrevano morsko vodo, le pedikerja, maserja in druge podobne storitve je treba plačati posebej.

Vse druge informacije lahko dobite v pisarni OZDU Cerknica, Partizanska 15, vsako sredo in petek od 8. do 11. ure.

Izvršni odbor OZDU Cerknica

Še vedno dosti ročnega fizičnega dela

Poškodbe pri delu lani

Lani je bilo v naši delovni organizaciji 150 poškodb pri delu, na poti na delo in z dela. Zaradi teh poškodb je bilo izgubljenih 2661 delovnih dni. V primerjavi z letom poprej se je število poškodb dvignilo za 8,7 odstotka, število izgubljenih delovnih dni pa za 23,9 odstotka. Skoraj vse poškodbe so bile lažje. Nekoliko težjih, ki so povzročile daljšo odsotnost z dela, ne pa tudi invalidnosti, je bilo šest, pa še te so se pripetile predvsem na poti na delo ali z dela.

Več nam povedo podatki v naslednji razpredelnici:

TOZD	Število poškodb				Indeks na leto 1982	Št. pošk. na 1000 del.	Št. izg. del. dni	Indeks na leto 1982	Izgub. del. dni na eno pošk.
	pri stroj.	ost. delih	na poti	Skupaj					
POHIŠTVO	11	35	7	53	176,6	75,5	722	110,1	13,6
MASIVA	9	9	1	19	73,1	65,7	408	128,3	21,5
ŽAGALNICA	3	10	2	15	93,8	82,9	438	142,2	29,2
GABER	2	5	—	7	87,5	45,5	184	102,8	26,3
IVERKA	4	12	1	17	100,0	107,6	122	44,5	7,2
JELKA	5	13	4	22	100,0	127,9	552	261,6	25,1
TAPET.	—	2	—	2	100,0	16,9	11	78,6	5,5
MINERALKA	1	2	—	3	75,0	66,7	77	114,9	25,7
PRODAJA	—	9	2	11	110,0	43,3	134	135,4	12,2
SKUP. DEJ.	—	—	1	1	33,3	5,5	13	54,6	13,0
SKUPAJ	35	97	18	150	108,7	66,5	2661	123,9	17,7

Število poškodb pri delu se je zmanjšalo ali ostalo na isti ravni v večini temeljnih organizacij. Nekoliko (za 10 odstotkov) se je povečalo v Prodaji, močno (za 76,6 odstotka) pa je poraslo v Pohoštvu. Glavni vzrok za takšno povečanje je nedvomno sprememba proizvodnega programa, ki je zahtevala med drugim tudi večje ali manjše spremembe ustaljenega načina dela in tako vplivala tudi na varnost pri delu.

Ob upoštevanju števila zaposlenih je bilo največ poškodb v Jelki in Iverki. V teh dveh temeljnih organizacijah je pogostost poškodb daleč najvišja, saj znaša 127,9 oziroma 107,6 poškodb na 1000 delavcev. Druge temeljne organizacije so v tem pogledu pod slovenskim povprečjem za leto 1982 (podatkov za leto 1983 še ni), ki znaša za proizvodnjo žaganega lesa in plošč 114, za proizvodnjo končnih lesnih izdelkov pa 82,5 poškodb na 1000 delavcev. Boljši od tega povprečja smo tudi v Brestu kot celoti, kjer je bilo lani 66,5 poškodb na 1000 delavcev, čeprav se je tudi to število glede na poprejšnje leto dvignilo za 8 odstotkov.

Povprečna odsotnost z dela na poškodbo, ki v splošnem nakazuje težo poškodb, je bila največja v Žagalnici, razmeroma visoka pa še v Gabru, Mineralki, Jelki in Masivi. V vsej delovni organizaciji so poškodbe povzročile nekoliko večjo odsotnost z dela kot prejšnje leto, saj se je število izgubljenih delovnih dni na poškodbo povečalo za 13,5 odstotka. Vzrok za to pa je predvsem povečanje števila poškodb na poti na delo in z dela, ki zahtevajo daljši čas zdravljenja (zlomi, zvini in podobno).

Največ nezgod, kar 60 odstotkov, se je pripetilo pri manj nevarnih delih, kot so posamezna ročna dela, dela z ročnim orodjem, notranji transport in gibanje ljudi pri delu (padci na tovarniškem območju in podobno). Pri delu z rezkalnimi stroji je bilo 4,7 odstotka vseh poškodb, pri delu z žagami vseh vrst, ki štejejo za najnevarnejše, pa 6,7 odstotka. Črni dan v tednu lani ni bil petek, ampak torek, saj se je na ta dan pripetilo kar 26 odstotkov vseh nezgod pri delu v naši delovni organizaciji.

V. Žnidaršič

NEKAJ SODOBNIH MISLI

Občani, ali že veste? Še ne? Bo pa gotovo za več kot deset odstotkov!

V primerjavi s turističnimi cenami je morski pes nedolžna pošast. Hotel sem v hotel, pa denarnica ni hotela. Postal sem nudist. Turizem me je popolnoma slekel.

Bral sem, da z akupunkturo zdravijo že skoraj vse. Mogoče bi lahko z njo ozdravili tudi naše gospodarstvo. Vendar pa še ni jasno, koga in kam je treba zabosti.

Januarja je bilo na Brestu ustanovljeno društvo invalidov

RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1984/85

Svet za kadre je na svoji januarski seji sprejel razpis štipendij za redno šolanje. Predlog razpisa so poprej obravnavali tudi sveti za kadrovske zadeve v temeljnih organizacijah.

Vzgojno-izobraževalni program

	Stopnja zahtevnosti	število štipend.
obdelovalec lesa	II.	13
SREDNJE ŠOLE		
lesar široki profil	IV.	36
lesar tapetnik	IV.	4
elektrikar energetik	IV.	1
obdelovalec kovin	IV.	7
vzdrževalec vozil in strojev	IV.	10
preoblikovalec in spajalec kovin	IV.	1
monter in upravljalca energetskih naprav	IV.	3
kuhar	IV.	1
lesar tehnik	V.	8
strojni tehnik	V.	2
tekstilno mehanski tehnik	V.	1
VIŠJE ŠOLE		
ekonomist	VI.	2
VISOKE ŠOLE		
dipl. inž. lesarstva	VII.	3
dipl. inž. strojništva	VII.	2
dipl. inž. elektroteh. — energetik	VII.	1
dipl. inž. kemijske tehnologije	VII.	1
dipl. inž. arhitekt	VII.	1
dipl. ekonomist mednar. menjave	VII.	1
dipl. ekonomist komercialist	VII.	1
dipl. ekonomist anal. in plan.	VII.	1
dipl. organizator dela, računal.	VII.	2

Vloge za štipendije sprejema organizacijsko kadrovska služba Skupnih dejavnosti do 30. junija 1984. Pravilno izpolnjeni vlogi na obr. 8,40 je treba priložiti fotokopijo spričevala o dosedanjem šolanju. Kandidati bodo o rešitvi vloge obveščeni v prvi polovici julija.

Organizacijsko-kadrovska služba

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

LUDWIG E.: Napoleon

Spretno napisan življenjepis znanega vojskovodje izpod peresa pisatelja, ki z natančno uporabo virov prepričljivo prikaže življenje človeka ter dobo in okoliščine, v katerih je živel.

MALENŠEK M.: Jesen v soteski

V povesti naše znane pisateljice spoznamo dramo kmeta in borca v povojnem času ter usodo ljudi na hribovskih kmetijah, ki so bili v času industrializacije zanemarjeni in prepuščeni sami sebi.

TOMŠIČ M.: Olive in sol

V več zgodbah pisatelj opisuje nepoznavalcu ubogo in revno Istro, ki pa je za pisatelja, poznavalca teh krajev in ljudi, bogata in polna skrivnosti.

GRABELJSEK K.: Cerkevni maček

Pisatelj partizanske tematike opisuje v tej mladinski knjigi svet otroštva, željo po dobrem in lepem skozi oči mladega fanta, z opisom otroške igre. Delo je polno humorja in ironije.

Le malokdo je zašel na razstavo knjig v stari Brestovi »menzi«

Razstava knjig slabo obiskana

Občinska knjižnica je od 9. do 13. januarja v prostorih stare Brestove delavske restavracije priredila razstavo knjig z imenom NAJBOLJ BRANE KNJIGE IN KNJIŽNE NOVOSTI. Čemu in komu je bila razstava namenjena?

Vsa leta ima knjižnica stalne in zveste bralce, ki se jim vedno pridružujejo novi. V dobrih desetih letih nam je uspelo obdržati skoraj vse tiste, ki so takrat začeli zahajati v knjižnico, ali pa se vračajo po krajših prekinitvah. Ugotovili smo, da so posamezni naslovi knjig bodisi iz mladinske književnosti, bodisi iz tiste za odrasle bralce, vedno popularni in vseh že več generacijam in tudi najbolj brani. Zelo radi pa bralci posegajo tudi po književnih novostih, predvsem tisti, ki knjižnico redno obiskujejo.

Kljub vsemu pa je velikokrat slišati, da bi se ljudje včlanili v knjižnico, pa ne vedo, kaj bi brali oziroma menijo, da v knjižnici ni novosti. Zato smo pripravili razstavo in pokazali vsaj nekaj bogastva, ki ga ima knjižnica, in pri bralcih, predvsem nečlanih knjiž-

nice, hoteli vzbuditi zanimanje za knjigo, da bi se laže odločili za obisk naših prostorov.

Razstavo je organizirano obiskalo šest razredov osnovne šole, bralcev, ki so prišli sami, pa je bilo približno 80. Ali je vzrok skromnega obiska samo premajhna obveščenost (plakati, osebna vabila)? Naj ponovno povem vsem, ki so si vzeli čas za branje tega prispevka, da je knjižnica namenjena vsem vrstam bralcev in jo lahko obiščejo ne glede na to, ali so njeni člani ali ne.

Želim vas opozoriti še na nekaj dogajanj v teh dneh. V počastitev slovenskega kulturnega praznika bo v knjižnici **ODPRTI TEDEN KNJIŽNICE** od 6. do 10. februarja. Knjižnica na Partizanski 9 (stara šola) bo te dni odprta neprekinjeno od 7. do 18. ure. V prvem nadstropju pa razstavlja **PODOBE S CERKNIŠKEGA JEZERA** akademski slikar Milan Rot vsak dan od 10. do 13. in od 15. do 18. ure. Vabimo vse, ki boste uživali ob naših jezerskih motivih, tudi na obisk knjižnice, in obiskovalce knjižnice na ogled razstave!

H. Mele

Pravnik odgovarja

Vprašanje:

Sem delavka v tovarni pohištva, invalidka II. kategorije, in zato delam skrajšani delovni čas (4 ure). Sprašujem, ali mi pripada nadomestilo (regres) za malico, ker nimam pogojev, da bi hodila na malico v delavsko restavracijo, saj imam ravno v tem času reden prevoz do doma.

Odgovor:

Zakon o delovnih razmerjih določa, da pri delu z nepretrganim polnim delovnim časom traja odmor največ 30 minut, če pa delavci delajo v posebnih delovnih pogojih, največ eno uro. Torej ima delavec, ki dela polni delovni čas, pravico do ustreznega odmora.

Glede na to, da so delavci, ki delajo skrajšani delovni čas, izenačeni v svojih pravicah z delavci, ki delajo polni delovni čas in da se kot polni delovni čas šteje tudi delovni čas invalidov, morajo imeti ti delavci tudi glede odmora enake pravice kot drugi delavci. Praksa sodišč združenega dela se je glede tega vprašanja opredelila tako, da je izražba odmora med delom prepuščena samoupravnemu splošnemu aktu.

V našem sporazumu o delovnih razmerjih je določeno, da imajo pravico do odmora delavci, ki delajo več kot polovico delovnega časa, in tisti, katerih delovni čas je izenačen s polnim delovnim časom, če imajo med njihovim delovnim časom drugi delavci odmor.

Tako ima tudi v tem primeru delavka pravico do odmora; ker pa je s pravico do odmora povezana tudi prehrana (malica), ima delavka po našem mnenju pravico tudi do nadomestila (regresa) za prehrano. Delavka bi kot invalidka II. kategorije sicer lahko šla na malico v delavsko restavracijo, vendar ima v tem času redni prevoz do doma in zato te možnosti ne more izkoristiti.

A. Perčič

Tone Kebe

Notranjski prevabarci

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Ludvik Lovko se je udeležil tudi posveta aktivistov na Kožljeku v januarju 1942 (podatek je dal udeleženec posveta Alojz Rožej, Muta). Na njem so razpravljali o političnih in vojaških pripravah na množično vstajo v tem predelu Notranjske. Ludvik je bil namreč član okrožnega odbora Osvobodilne fronte in član rajonskega komiteja KPS. Po posvetu je Ludvik postal sekretar okrožnega odbora Osvobodilne fronte.

V aprilu 1942 so zaprli okrožnega sekretarja KPS Alojza Uleta, in rotociklostilna tehnika, s katero je do tedaj natiskoval, je obstala. Potlej jo je začasno prevzel Ludvik Lovko in jo je od Antočičevih v Podgori premestil na dom Alojza Mlakarja na Babno polico. Tja je aparaturo, barve, papir in drugo pripeljal z volovsko vprego. S pomočjo pisalnega stroja je izpisal matrice in začel množično list Slovenski poročevalec. Poskrbel je še za raznašanje po vsem okrožju in še na hrvaško stran. (Podatek: Alojz Mlakar)

To delo Ludviku ni bilo tuje, kajti že pred tem je tipkal in razmnoževal poročila pri Alojzu Rožaju v Slabotovi hiši.

S štabom Zidanškovega bataljona sta Ludvik Lovko in France Caserman-Tesar pripravila mobilizacijo cerkniških fantov v partizane. Oba sta bila tedaj ilegalna terenska funkcionarja in iz Cerknice sta poklicala na pogovor člana partije in

sekretarja SKOJ Albina Logarja, da bi se z njim pogovorila, kako izpeljati mobilizacijo. Imela sta že izdelane pozivnice z žigom in podpisom štaba Zidanškovega bataljona. Vpisano naj bi bilo le ime poklicanega, zborna mesto pa bi izbrali zaupniki OF.

Tako se je Albin 5. maja 1942 vrnil v Cerknico in se takoj lotil akcije. Na zborna mesta — bilo jih je več — bi morale 11. maja prispeti patrolje Rakovške čete, vendar je četa prav na ta dan napadla italijansko kolono, ki se je z Rakeka vračala na Bloke. Zbranih je bilo več kot šestdeset mož in fantov, toda zaradi omenjenih okoliščin patrolje niso prišle na določena mesta. Akcija je tako propadla. Vseeno pa je tedaj odšlo na Križno goro devet fantov, ki so sami našli pot do nje.

Po Ludvikovem odhodu v ilegalo stiki s Cerknico niso prenehali. Večkrat se je vračal pred policijsko uro, pa tudi po njej. Prespal je po raznih skednjih in kozolcih, pri Dragoliču, pri Klemenovih, pri Kunčevih... in seveda tudi doma. Italijani so ponovično stalno osvetljevali domačijo. Spustili so točo svinčenk, ko je Ludvik prihajal k sosednji Zajčevi hiši.

Ludvik je imel nešteto javk po Cerknici in po okoliških vaseh. Spal je na kozolcih po Luščah, v Ušivku, Globovščku, v Razdrihovem in Šentkovem skednju v Martinjaku, pri Mihovih na Marofu, pri Otrinu v Grahovem, pri Pirmanovih in Vese-

lovih v Žerovnici, pri Mivcu in na Pčinovem skednju na Dolenjem jezeru, pri Gornikovih v Dolenji vasi, kjer je imel z drugimi aktivisti bunker v mlinu (k njemu se je prišlo po vodi), pri Urbanovih, Švelcovih, Ulečih, Ugljevih Lovranovih... v Dolenji vasi, pri Žigonovih v Trnju na Primorskem, pri Švigljevih na Brezjah, pri Blaževih na Kremencah, imel je povezavo s Cajnarji, z Otornico, na Blokah, večkrat je bil v gradu Snežnik, na Otoku in po drugih daljnih vaseh.

Seveda je moral dostikrat prebiti noč na prostem in v gozdu, v bunkerju ali na pohodih. Njegove terenske tipalke so bile razpredene zelo na široko, a ljudje nikoli niso vedeli, kje se bo pojavil in kam se bo podal. Navadno je hodil v obnošeni temni civilni obleki in s črnim klobukom na glavi, vedno pa je imel za pasom kakšno bombo in pištolo.

Dolgo časa se je Ludvik počutil varnega v Mivčevem bunkerju pod svinjsko kuhinjo na Dolenjem jezeru. Bunker je ohranjen še danes. Dolg je 210 centimetrov, širok 130 in visok 178 centimetrov. V njem so večkrat prenočili ali prečepeli tudi France Popit, Tone Debevc, Alojz Mlakar in drugi funkcionarji.

Potlej so nekega spomladanskega večera leta 1943 pridrveli v Mivčevo hišo Savojski vojaki in slovenski »brambovci«. Žena je še utegnila potakniti partizansko berilo v peč, ko jih je bila že polna vsa hiša. Preiskava pa ni bila toliko namenjena hišnim prostorom kot zunanjim. Iskali so bunker in začeli kopati prav tam, kjer je res bil. Imeli pa so slab posluš za iskanje bunkerjev, zato so kopali ob zunanjih steni svinjske kuhinje. Precej pozno v noč so udrihali s krampi in kmalu bi od-

krili zakopano puško, ki je bila nekaj centimetrov stran od jeklene konice, ki so jo zasajali v tla.

Ludvik je v veliki napetosti pričakoval najhuše in se pripravil na spopad. Imel je že aktivirano bombo in čakal, kdaj bodo v kuhinji dvignili pokrov... Nenadoma je zamolklo udarjanje prenehalo in njegove oči so bile še bolj uprte v lino stropa. Trenutki tišine so bili neskončni, srce je divje udarjalo, telo je drgetalo...

Pozno v noč so preiskovalci odšli. Tudi Mivčeva sta bila vsa prestrašena in oddahnila sta se šele zgodaj jutraj, potem ko sta večkrat pogledala po vasi in proti Cerknici, kamor so se po neuspehu nočni »gostje« končno umaknili. Šele potlej sta prišla v kuhinjo in dvignila pokrov.

Ludvik je bil kajpak še vedno v negotovosti in šele, ko je zaslišal Francetov glas, se je otrese groznega občutka. Takoj zatem je iz bunkerja izlekel tri zajetne vreče raznega tehničnega materiala in poskrbel, da so ga prenesli drugam. Ludvik se menda v ta bunker ni več vračal...

OVADBA SE NI POSREČILA

Pozimi 1941/42 je bil sklican sestanek odbora OF pri Zidarjevih na »veliki gasi«, kjer bi se morali pogovoriti o nekaterih akcijah na terenu in razkrinkati člana OF Adolfa Srimška, ki da sodeluje tudi z Italijani. Namesto povabljenih aktivistov pa so v Zidarjevo hišo pridrveli karabinjerji in vojaki ter začeli s preiskavo. Sestanek bi moral biti v zgornjih prostorih, kjer je domača hči Pepca zakurila peč.

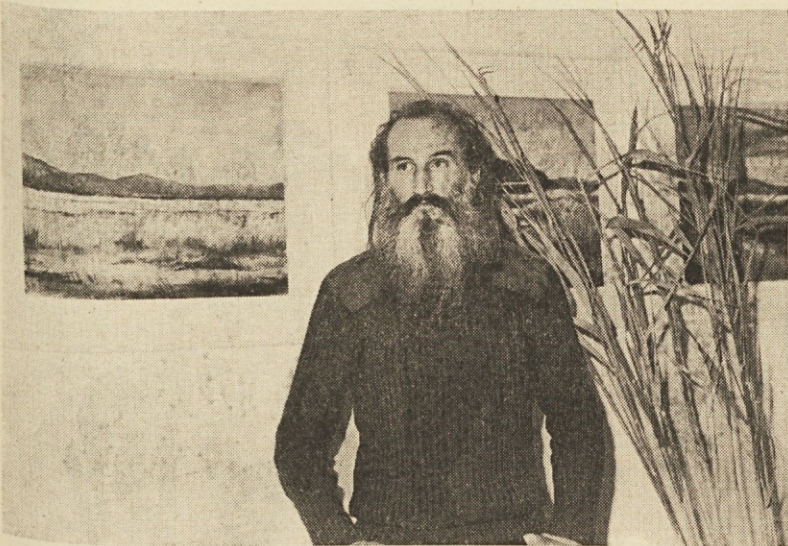
Ob nenadnem prihodu nezaželenih »gostov« se je komajda izmuznila v zgornje prostore in pometla v peč vse, kar bi jo lahko bremenilo sodelovanja v organizaciji OF. Italijani so njeno izginotje opazili in vse domaće so nato nagnali v spodnjo večjo sobo. Devetletna Irena pa se je skrila pod stopnišče in pomagala domačim iz zagate. Vedela je, da bodo k njim prišli ljudje, ki ne marajo Italijanov in doumela je, da mora po svojih močeh pomagati.

Kmalu zatem je skozi prednja vežna vrata vstopil Ludvik Lovko, ki ni imel navade zamuditi. Italijanski vojaki so bili ravno pri preiskavi in Ludvika na srečo še niso opazili. Scer pa ga je že na pragu zagledala Irena in mu namignila, da v hiši nekaj ni v redu. Takoj je razumel in v trenutku je odhitel skozi Zidarjev kot proti »mali gasi«.

Prav tedaj je na sestanek prihajala Slavka Gerkman in že je hotela zaviti skozi stranska vrata, ki so peljala skozi skedenj k Zidarjevim. Za na pol odprtimi vrati je čepel italijanski stražar in prežal na plan. Menda ga je Ludvik zagledal in po nekem tihem sporazumu sta se s Slavko objela in poljubila, nato pa sta jo objela mahnila proti »mali gasi«. Tam sta se takoj ločila in po ulicah prestrezala prihajajoče aktiviste. V zadnjem trenutku sta opazila Franceta Casermana. Tako sta preprečila vsem, da jih niso zasacili Italijani, ki so skriti v hiši čakali na aretacijo.

Ljudje vedo povedati, da so Italijani pozneje prebunkali Frenka Srimška, brata osumljenega Adolfa, češ da jih je potegnil za nos. Preiskava zoper ovadbo je dobila epilog pri organih VOS, ki so pozneje izrekli Frenku Srimšku strogo kazn.

(Se bo nadaljevalo)

TRIDESET PODOB CERKNIŠKEGA JEZERA

Sredi januarja je naš rojak akademski slikar Milan ROT na tihem, brez kakšnega uradnega otvoritvenega pompa v stari osnovni šoli v Cerknici odprl samostojno slikarsko razstavo.

Vse razstavljene slike so ubrane na eno samo temo — doživljanje Cerkniškega jezera. To še enkrat izpričuje, kako nepresušen vir navdiha in motivov je naše jezero. In vendar, to ni tisto čisto običajno realistično krajinarstvo; v vseh podobah, zlasti tistih o jezeru pred nevihto, je čutiti notranjo napetost in intenzivnost doživljanja.

Kljub temu, da je razstava nekako »neuradna«, je zelo dobro obiskana. To je obenem tudi svojevrsten izziv tistim, ki bi morali sistematično skrbeti za organizirano likovno življenje v naši občini.

BRESTOV
pred 10 Leti
OBZORNIK
GLASILO KOLEKTIVA

(Iz številke 76 — 31. januar 1974)

RAZVOJNI PROGRAM TREH PODJETIJ

Na seji kraško-notranjskih občin 1. oktobra 1973 je bilo po oceni doseženih rezultatov na področju integracijskih povezav industrije in gozdarstva sklenjeno, da se preverijo in uskladijo kompleksni razvojni programi treh glavnih nosilcev lesne industrije v regiji — Bresta, Javorja in Lesonita, zlasti tudi v pogledu surovinskih možnosti v gozdnem območju in izven njega. Ob tem naj bi se ugotovile realne možnosti za poslovno povezovanje med lesnoindustrijskimi podjetji na eni in oblikovanjem koncepta aktivnih odnosov od gozdnega gospodarstva na drugi strani.

Takšen strokovno izdelan predlog naj bi predstavljal temeljno izhodišče za prihodnje korake v samoupravnem integracijskem povezovanju.

BREST KONSTITUIRAN — SPET NOVE NALOGE

Organiziranje temeljnih organizacij in sprejetje samoupravnega sporazuma o združevanju pomenita skupno z izvolitvijo delavskih svetov konstituiranje delovne organizacije. Konstituiranje, ki je sad discipliniranega in poglobljenega samoupravnega dela, pa ne pomeni lovoričke, na kateri lahko počivamo. Nasprotno, odpira novo obdobje, nov način reševanja razmerij med temeljnimi organizacijami in razmerji v njih samih.

ČIM BLIŽE POTROŠNIKU. Uspešna lastna prodaja — letos nove naloge.

Ko ocenjujemo poslovno uspešnost podjetja v preteklem letu, ne moremo mimo maloprodaje, ki se je dokaj razvila. Odprli smo prodajalno v Mariboru in močno povečali promet v Salonu pohištva v Cerknici. Tako smo dosegli v Salonu pohištva v Cerknici nad dve milijardi in pol dinarjev prometa, v Mariboru pa je bilo v sedmih mesecih prodanega blaga za več kot pol milijarde starih dinarjev.

LETOŠNJE INVESTICIJE

Letošnje leto bo — kar zadeva investicije — bolj razgibano kot prejšnja leta. Pomembno je predvsem to, da začnemo letos z investicijo v novo tovarno ivernih plošč. To je v zgodovini Bresta zelo pogumna naložba, naj si bo, kar se tiče višine vloženih sredstev, naj si bo zaradi rezultatov, ki naj bi jih dala naložba. Definitivne pogodbe za gradbena dela in opremo bomo sklepali v marcu. Trenutno pa si še prizadevamo za pridobitev vseh potrebnih soglasij za začetek gradnje.

Za naše temeljne organizacije je vsekakor zelo pomembno, da bodo letos dobile novo skladišče s površino 10.000 kvadratnih metrov — skladišče za gotove izdelke. V tem trenutku opravljajo zemeljska dela. Zaradi dokaj ugodnih vremenskih razmer lahko upamo, da ne bo zastojev v gradnji in da bo skladišče sposobno za uporabo v letošnjem avgustu.

Vzporedno z omenjenimi deli pri skladišču gotovih izdelkov in ob pripravah za začetek gradnje tovarne ivernih plošč tečejo dela v pripravah za izgradnjo nove žagalnice v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg.

NOVE NAVEZAVE V OBDELAVI PODATKOV

Obdelavo poslovnih podatkov s pomočjo računalnika naj bi pričeli uvajati v vseh podjetjih, ki imajo svoje sedeže v občinah Cerknica, Postojna in Ilirska Bistrica. Ta ugotovitev je bila enotna na nedavno organiziranem sestanku direktorjev osemnajstih večjih podjetij omenjenih treh občin. Da bi bilo uvajanje čim bolj temeljito in da bi bile akcije usklajene, je bila na omenjenem sestanku imenovana komisija, ki je sestavljena iz predstavnikov vseh treh občin.

NAŠE MALO MESTO

V na novo odprti občinski knjižnici našega malega mesta posli cvetijo, da je veselo.

Na izbiro je okrog 4000 najrazličnejših knjig. Knjižnica deluje slaba dva meseca in ima že 420 članov. Članarina — 100 dinarjev — je res simbolična, saj izposojevalnine ne računajo. Povprečno imajo vsak dan čez šestdeset obiskovalcev. Rekord je bil dosežen 23. januarja, ko je prišlo po knjige kar 105 občanov. Po knjigah radi segajo tudi prebivalci okoliških vasi. Videti je torej, da je bila ustanova še kako potrebna.

Delegatski sistem in mi

OCENA DELOVANJA OBČINSKE SKUPŠČINE V TEM DELEGATSKEM MANDATU

S splošnimi volitvami leta 1982 je bilo za zbornice občinske skupščine izvoljenih 42 delegacij in 8 konferenc delegacij. To pomeni, da v zbor združenega dela, ki ima 40 delegatskih mest, delegira svoje delegate 35 delegacij s 455 delegati in vse ostale manjše delovne skupnosti, ki oblikujejo 8 konferenc delegacij. V zbor krajevnih skupnosti, ki ima 26 delegatskih mest, delegira svoje delegate 7 delegacij krajevnih skupnosti, ki imajo skupaj 91 delegatov. Družbeno politični zbor tvori 27 delegatov, ki so jih delegirale družbeno politične organizacije.

Skupščina občine je kot najvišji organ samoupravljanja in oblasti v občini svoje delo opravljala na sejah zborov, ki so v glavnem zasedali tako, da je imel družbeno politični zbor praviloma ločene (samostojne) seje pred zasedanji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti. Ta dva zbora pa sta opravljala svoje delo na skupnih zasedanjih in le izjemoma na ločenih. Skupno zasedanje vseh treh zborov skupščine je bilo samo takrat, kadar je predsedstvo občinske skupščine menilo, da s tem ne bo trpela vsebina dela v skupščini in da bo lažja tudi tehnična plat sklica. Zbori so nekaj zadev obravnavali tudi s skupščinami SIS družbenih dejavnosti (zdravstvo, izobraževanje), ki so bile v vlogi četrtega zbora skupščine z enakopravno pristojnostjo.

Takšen način dela se je že uveljavil, saj se je pokazalo, da so delegati družbeno političnega zbora veliko bolj delavni, če zasedajo na ločeni seji. Pristojnost zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti je takšna, da sta dva zbora enakopravno na skupnih zasedanjih obravnavala skoraj vse zadeve, razen nekaterih s področja poslovanja organizacij združenega dela, ki jih je obravnaval samo zbor združenega dela. Glede na zožene pogoje gospodarjenja ter na omejevanje skupne in splošne porabe so na takšen način na sejah skupščine obravnavali tudi nekatera problematična področja (gospodarski rezultati in sanacijski programi OZD, ki so poslovali z izgubo, področje zdravstvenega varstva in osnovnega šolstva).

Od konstituiranja skupščine 14. 4. 1982 do konca leta 1983 je imel zbor združenega dela 17 sej. Prisotnost je bila povprečno 74 odstotkov. Glede na to, da ta zbor razpravlja o vseh najpomembnejših zadevah, ki ne smejo mimo delavcev v združenem delu, je potrebno delo tega zbora oceniti kot nezadovoljivo. Skoraj vse seje so namreč praktično dosegale le raven obveščanja delegatov. Aktivnih razprav o predlaganih rešitvah je bilo bore malo, zato pa je bilo tudi vplivanje na odločanje delegatov le izjemno.

V zadnjem času je bil zbor celo na robu sklepčnosti (dvakrat je bilo prisotnih samo 21 delegatov), tako da moramo vzroke za takšno stanje iskati tudi v delu delegacij v TOZD in delovnih skupnostih. Delegacije (z redkimi izjemami) še niso uveljavile svoje vloge in funkcije v združenem delu, saj so še vse prepogosto prepuščene samim sebi. Sodelovanja s samoupravnimi organi in strokovnimi službami ter poslovnimi delavci praktično ni, v delu delegacij pa tudi ni čutili dela sindikatov. Tako so vse razprave v zboru v največji meri odvisne od vodje delegacije, v nekaj primerih pa tudi od delegiranega delegata, kar pa gotovo ni zadosten motiv za kvalitetno delo.

Delegacija mora namreč čutiti, da je potrebna, da jo temeljna samoupravna organizacija ali skupnost potrebuje in da prek nje ureja vprašanja, ki jih ne more urediti sama. Samo takšna delegacija je lahko prodorna in bo žela uspehe tako, da bo lahko soodločala in usklajevala svoje interese s širšimi družbenimi interesi. S takim načinom

dela (ob sodelovanju samoupravnih organov, poslovnih delavcev in družbeno političnih organizacij, bodo delegati najbolj čutili svojo vlogo.

Ob sedanjih slabih povezanosti z drugimi delegacijami in samoupravnim okoljem pa delegate zbora združenega dela veliko bolj zanimata komunalno področje in zadovoljevanje njihovih interesov izven združenega dela. Najslabši delovni pogoji so pri konferenci št. 4, katere nosilec so Gradnje iz Cerknice, saj se ta konferenca verjetno sploh še ni sestala, kaj šele, da bi o gradivu razpravljala, njen delegat pa se v tem obdobju sploh še ni udeležil seje zbora. Zato bo potrebno menjati nosilca konferenčne delegacije.

Glede na zamenljiv mandat delegatov je potrebno reči, da so le izjemni primeri, da bi en delegat spremljal gradivo v vseh fazah, od obravnavanja do sprejemanja. Največkrat pride na sejo tisti delegat, ki je »na vrsti« ali »ima čas«. To pa je neustrezno ravnanje, ki nikakor ne more prispevati k doslednejšemu uveljavljanju dela delegacij in delegatskega sistema.

Zbor krajevnih skupnosti je v tem obdobju zasedal šestnajstkrat, udeležba pa je povprečno znašala 85 odstotkov. Delo tega zbora je neprimerno boljše od zbora združenega dela, kar je gotovo tudi odraz sestave delegacij. Značilno za delo delegacij krajevnih skupnosti je tudi vse tesnejše povezovanje z organi krajevnih skupnosti, kar pa še ne velja za vse krajevne skupnosti. S takim delom je moč številna vprašanja rešiti že v krajevni skupnosti, tako da se vloga delegacije uspešno uveljavlja. Te delegacije pogosto zahtevajo pomoč tudi od občinskih upravnih organov, s tem pa prihaja do boljšega razumevanja posredovanja gradiva, do pojasnjevanja ciljev in posledic predlagane rešitve.

Za delegate tega zbora je značilno tudi to, da pogosto presejajo svojo pristojnost, saj mnoge njihove razprave sodijo v pristojnost zbora združenega dela (poslovanje organizacij združenega dela), kar je bolj posledica poznavanja teh razmer pri delegatih (poslovodni organi), kot pa morebitne tesne povezanosti temeljnih organizacij združenega dela s krajevnimi skupnostmi.

Pretežna dejavnost zbora velja področje komunale (urejanje prostora, oskrba z vodo, cestne, poštne in elektro povezave), se

pravi, tistim področjem, kjer so ustanovljene SIS materialnih dejavnosti. To nas opozarja oziroma vodi k ugotovitvi, da v teh skupščinah interesnih skupnosti delegatsko odločanje ne more potekati najbolje. Z druge strani pa nam potrjuje, da sta prostor in njegova uporaba eden izmed ključnih interesov krajevnih skupnosti.

Družbeno politični zbor je imel v tem obdobju 14 sej s povprečno udeležbo 62 odstotkov, enkrat pa je bil nesklepčen. Delo družbeno političnega zbora je kljub slabim udeležbam (stalen mandat) dobro, najboljše pa na ločenih sejah. Vendar se delegati družbeno političnih organizacij v svojih razpravah pogosto odmikajo od obravnavanih zadev, prav tako pa so stališča oziroma predlogi delegatov iste družbeno politične organizacije pogosto nasprotujoči si oziroma odraz osebnih aktivnosti in pripravljenosti, sodelovati na seji zbora.

To nam kaže na premajhno vpetost družbeno političnih organizacij v delegatski oziroma skupščinski sistem, saj so na seji tega zbora le izjemoma podana stališča posamezne družbene politične organizacije ali kakšnega njenega organa. Tako tudi osnovna funkcija družbeno političnega zbora, ki je v skrbi, da se na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja v občini uveljavljajo temeljne smeri samoupravnega socialističnega družbenega sistema, ni dovolj uveljavljena. Njegova stališča in predlogi so zato dokaj redka vodila in opora za delo ostalih dveh zborov skupščine.

Za delo skupščine v tem obdobju velja, da je bolj uveljavljala svojo oblastno, manj pa samoupravno funkcijo. To je gotovo odraz tudi zahtevnosti pri razreševanju sedanjih družbenih razmer. Pozitivno pa je, da skupščina v tem delegatskem mandatu pogosteje obravnava oziroma spremlja stanja na področjih, ki jih je že uredila s svojimi odločitvami.

Takšen način dela je gotovo podlaga za spreminjanje in dograjevanje sprejetih odločitev, kar je nedvomno posledica boljšega načrtovanja dela skupščinskih zborov. Z odprtostjo programa dela lahko najpomembnejše zadeve najdejo svoje mesto v dnevnih redih sej skupščine. Takoj pa je treba dodati, da je potrebno bistveno povečati število predlagateljev gradiv skupščini, saj to opravljajo sedaj le upravni organi in izvršni svet občinske skupščine. Obenem pa je treba bolj poudariti program dela skupščine kot obvezo za predložitev posameznih zadev v obravnavo skupščini. Tako bi ostalo manj nalog iz programa dela neizpolnjenih oziroma bi bile izpolnjene pravočasno.

A. Pavlič

Strelske novice

AVTOMATSKO STRELIŠČE

Po dolgem čakanju zaradi izdelave panojev so v cerkniški telovadnici začeli montirati ograjo za strelišče. Delo pri pripravi in montaži so opravili strelci z udarniškim delom. Tako je postalo strelišče zaprto in varno za igralce v telovadnici in za gledalce. Tekmovanja si je mogoče ogledati skozi projektirana stekla. Ker je strelišče ograjeno in zaklenjeno, bomo sedaj lahko namestili šest avtomatov za premikanje tarč.

Pri opremlitvi so veliko pripomogle Brestove temeljne organizacije Pohištvo, Prodaja, Iverka in Tapetništvo ter GG Cerknica. Ker strelišče še ni v celoti končano, pričakujemo pomoč tudi iz Ma-

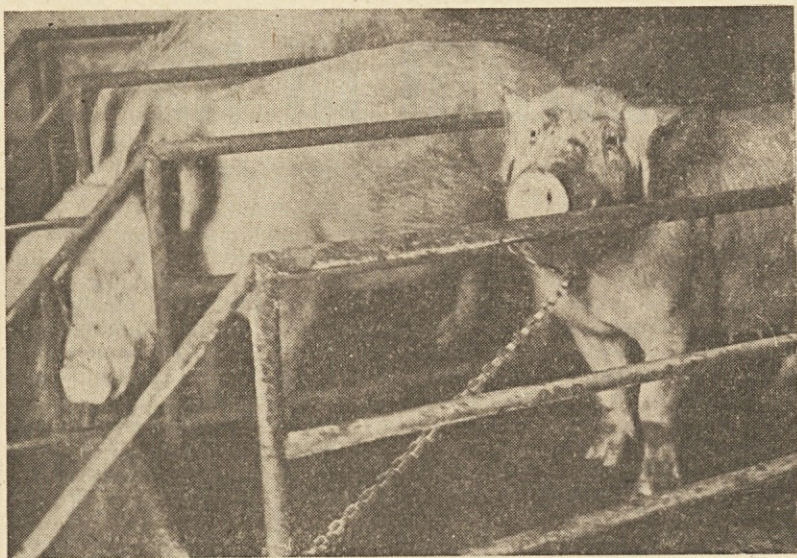
sive, Jelke in iz drugih delovnih organizacij.

Otvoritev strelišča bo predvidoma 26. februarja, ko bo regijsko tekmovanje šolskih športnih društev notranjske regije.

OBČINSKA STRELSKA LIGA

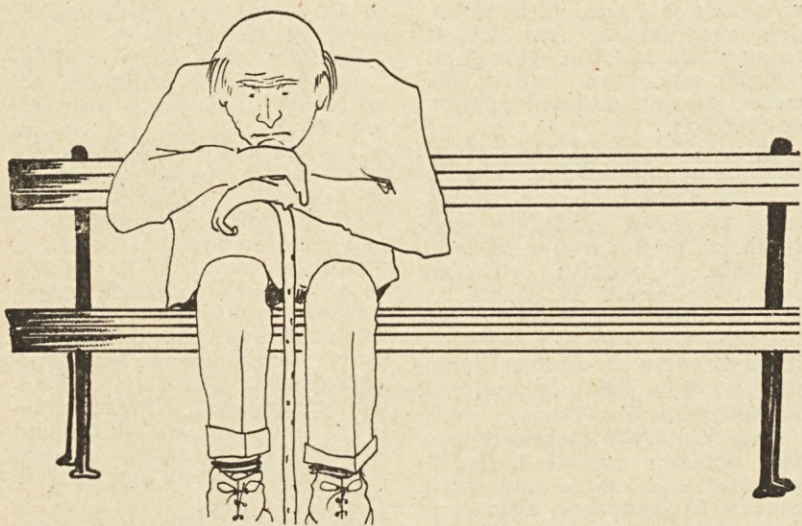
Takoj po novem letu se je začela občinska strelska liga. Že po ustaljenem načinu je zaradi varčevanja organizirana na treh strelščih (Cerknica, Nova vas in Stari trg). Ekipa po bolj številne kot lani in jih je nad dvajset. Veliko resnost in številčnost je opaziti v Novi vasi, kar kaže, da bo ta športna panoga zaživela še bolje kot do sedaj.

F. Mahne

NAGRADNI RAZPIS

Našemu fotografu je uspelo posneti zanimivo sliko: v verige priklenjene prašiče na neki kmetiji. Ker smo v zadregi, kako najti ustrezen podpis, prosimo za pomoč bralce. Pošljite nam kar najbolj šegav oziroma duhovit podpis k fotografiji! Najbolj duhovit bo — po oceni posebne komisije — nagrajen s knjigo iz zakladnice humoristične književnosti. Zadnji rok za vašo pomoč je vključno 21. februar. Pričakujemo čim več sodelovanja!

Bila sva mlada oba, ko kuhinjo BREST naročit sva šla; so leta minula, ves plešast sem že, ko vprašam za kuhinjo, odgovorijo: »Ni še!«

Brez besed

Filmi v februarju

2. 2. ob 19.30 — italijanska komedija SOSEDA.
4. 2. ob 19.30 in 5. 2. ob 16. uri — zahodnonemški western PO SOKOLOVI SLEDI.
5. 2. ob 19.30 in 6. 2. ob 19.30 — zahodnonemški erotični film ZGODNJA ZRELOST.
9. 2. ob 19.30 — italijanska erotična komedija KARIERA POLICISTKE.
11. 2. ob 19.30 in 12. 2. ob 16. uri — japonski fantastični film ČAS SE JE USTAVIL OB 5.18.
12. 2. ob 19.30 — ameriški zgodovinski vojni film PUSTINJSKI LEV.
13. 2. ob 19.30 — italijanska komedija POSODI MI SVOJO ŽENO.
16. 2. ob 19.30 in 17. 2. ob 19.30 — italijanski pustolovski film AMAZONSKI LJUDOŽERCI.
18. 2. ob 19.30 in 19. 2. ob 16. uri — ameriški akcijski film TRIJE NEUSTRAŠENI.
19. 2. ob 19.30 in 20. 2. ob 19.30 — italijanska ljubezenska komedija NA SVIDENJE, GIGI!
23. 2. ob 19.30 — angleška kriminalka PEKLENSKI PREGON.
25. 2. ob 19.30 in 26. 2. ob 16. uri — ameriški vojni film LINIJA.
26. 2. ob 19.30 in 27. 2. ob 19.30 — zahodnonemški erotični film TRI SVEDINJE.

Kegljaške novice

GROMOV MEMORIAL MARIBORČANOM

Na kegljišču v Cerknici so člani KK Brest med novoletnimi prazniki organizirali že šestnajsti GROMOV MEMORIAL, na katerem je sodelovalo 30 najboljših parov iz vse Slovenije. Tako kot lani sta tudi letos zmagala igralca Konstruktorja iz Maribora, ki sta dosegla tudi nov rekord kegljišča za dvojice s 1954 keglji. Najboljši Brestov par Gornik-Založnik je zasedel zelo dobro peto mesto. V celoti smo v teh dveh dnevih bojih videli zelo kvalitetno kegljanje, saj je kar 26 igralcev doseglo rezultat nad 900 kegljev.

Vrstni red:

1. Konstruktor Maribor 1954 (Pihlar 973, Frajzman 981)
2. Triglav Kranj 1894 (Marinšek 941, Urbanc 953)
3. Slovan Ljubljana 1862 (Sparemblek 917, Gostinčar 945)
4. Konstruktor Maribor 1861 (Pečovnik 956, Lasič 905)
5. Brest Cerknica 1843 (Založnik 942, Gornik 901)
6. Tekstina Ajdovščina 1827 (Mislej 921, Marc 906)
7. SCT Ljubljana 1826 (Urbas 915, Križaj 911)
8. Brest Cerknica 1811 (Prešeren 922, Mulec 889)

NA PRVENSTVU NOTRANJSKE VODITA ZALOŽNIK IN GORNIK

Na kegljiščih v Postojni in Ilirski Bistrici sta bila prva dva izmed petih nastopov za prvenstvo posameznikov in parov Notranjske. Med posamezniki z majhno prednostjo vodi igralec Bresta Založnik, ki ima tudi največ možnosti, da že petič zapored osvoji ta naslov.

Najboljši rezultat na kegljišču v Ilirski Bistrici je dosegel Puntar iz Postojne z 874 keglji, v Postojni pa Gornik, član Bresta, z 914 keglji. Prvenstvo se bo nadaljevalo na kegljiščih v Pivki in na Vrhniki, zaključek pa bo v začetku marca v Cerknici.

VRSTNI RED:

posamezniki

1. Tone Založnik, Brest 1760 (Ilirska Bistrica 851, Postojna 909)
2. Franc Gornik, Brest 1750 (836, 914)
3. Ivica Vidaković, Proteus 1741 (838, 903)
4. Edo Prešeren, Brest 1713 (868, 845)
5. Julijan Puntar, Proteus 1710 (874, 836) itd.

dvojice

1. Brest (Založnik, Gornik) 3510
2. Proteus (Vidaković, Puntar) 3451
3. Brest (Prešeren, Mulc) 3369
4. Ilirska Bistrica (Volk, Kranjc) 3357 itd.

PRIMORSKA KEGLJAŠKA LIGA BREST: GORICA 5394: 5119

V petem kolu primorsko-notranjske lige je ekipa Bresta brez težav premagala Gorico za 275 kegljev ter se tako prebila na drugo mesto po treh zaporednih zmagah in s tekmo manj. Odločilna tekma za prvo mesto bo 25. februarja na kegljišču v Cerknici z ekipo Ajdovščine.

Vrstni red:

1. Tekstina 8 točk
2. Brest 6 točk
3. Izola 6 točk
4. Gorica 4 točke
5. Idrija 2 točki
6. Postojna 0 točk

Bloški teki so pred nami

Spet so pred nami TRADICIONALNI BLOŠKI TEKI, ki bodo letos še posebno slovesni, saj smo v olimpijskem letu. Tako se bo 5. februarja podalo na tradicionalne bloške smučine spet veliko ljubiteljev zdrave športno tekaške rekreacije. Novost letošnjih tekov je v tem, da boste startnino plačali v Novi vasi pri prevzemu startne številke.

Prireditveni odbor vabi tudi vse občane, da se udeležijo slavnostne prireditve pri otvoritvi bloških

tekov, ko bomo tudi v Novi vasi prižgali olimpijski ogenj, pripekljan iz Grčije.

Proge na naših devetih tekih so znane; potili se bomo na 30, 15 in 7-kilometrskih progah. Upam, da uspešno, saj v športni rekreaciji ne smemo pozabiti, da tečemo zaradi osebnega užitka in zdravja. Velja pa tudi tisto staro olimpijsko pravilo »važno je sodelovati«. Veljalo si bo ogledati vsaj prenos olimpijskega ognja pred osnovno šolo v Novi vasi.

Olimpijski ogenj tudi pri nas

Smo v olimpijskem letu, ko bodo v Sarajevu organizirane zimske olimpijske igre. 29. januarja bodo iz Aten na dubrovniško letališče Cilipi pripeljali olimpijski ogenj, ki bo zatem obšel mnoge kraje v naši domovini. Ob tej priložnosti se bodo vrstile mnoge športno-politične manifestacije po vsej državi, saj nam olimpijski ogenj prinaša starodavno izročilo Grkov o miru.

Simbolično ga bomo sprejeli tudi v naši občini, in sicer v sre-

do 1. februarja, ko ga bomo prevzeli na Uncu in ga prenesli do Rakeka, kjer bo manjša proslava pri spomeniku padlih borcev pred železniško postajo. Ogenj bomo potem shranili v kulturnem domu na Rakeku vse do nedelje 5. februarja, ko ga bomo prenesli na Bloke, kjer bodo deveti BLOŠKI TEKI. Na prireditvenem prostoru pred osnovno šolo v Novi vasi bomo pripravili krajši kulturni program s slavnostnim govorom in otvoritvijo 9. bloških tekov. J. Zakrajšek

REŠITEV NOVOLETNE NAGRADNE KRIZANKE

VSEM DELAVCEM — ŽELIMO USPEHA — SOL — ČKALOV — K — TNALO — EDA — RUDO — V — NAG — ULITI — NAVIP — NASKAKOVATI — TI — LAHORE — OMEDEVICA — IZLET — DAR — VOJO — SINICA — NEON — ERAR — TAJEN — EMBA — MT — OSE — ANTAR — AR — LIBRETTO — ANA — NČ — EZOP — RAS — ANDRIJA — CB — TEK — JA — TESTO — BANDERCE — URAGAN — STARKE — OREHI — ESKIM — AARE — ZKS — KOROMANDIJA — NIT — ANTEJ — ANALI — GAUDA — ASTI — RE — RADON — GONDOLA — KOCINA — ONEGA — RAI — IA — IRACAN

IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA

Do roka smo dobili precej rešitev noveletne nagradne križanke (131), kar pa je še precej pod rekordom, ki ga je dosegla prav noveletna križanka pred osmimi

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Uredja uredniški odbor: Vojko HARMEL, Viktor JERIČ, Srečo KNAP, Darko LESAR, Božo LEVEC, Matija MIŠIČ, Franc MLAKAR, Danilo MLINAR, Janez OPEKA, Vanda SEGA, Marjan SIRAJ in Franc TURŠIČ.

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Anton PERČIČ.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za Informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

leti (175). Izmed rešitev je posebej na komisija izžrebala naslednje nagrajence:

— po 100 din dobijo Edi Skrabec, Grahovo 63, 61384 Grahovo, Franc Hvala, Dol. jezero 22, 61380 Cerknica, in Romana Nared, Skupne dejavnosti;

— 300 din prejme Manca Rupnik, Lož n. h., 61386 Stari trg pri Ložu;

— 500 din prejme Tamara Korosec, Gerbičeva 38, 61380 Cerknica;

— 800 din pa prejme Janez Kovarčič, Kamna gorica 48, 61380 Cerknica.

Nagrajencem čestitamo! Nagrade lahko dvignejo v blagajni Skupnih dejavnosti, drugim pa jih bomo poslali po pošti.

V SPOMIN

Januarja nas je nepričakovano za vedno zapustil naš sodelavec Janez TROHA. Na Brestu se je zaposlil leta 1971 in ves ta čas opravljal dela na področju SLO in družbene samozaščite. Vsa ta leta je prizadevno deloval tudi v družbenopolitičnih organizacijah, organih upravljanja in v različnih društvih. V spominu nam bo ostal kot prizadeven in dosleden delavec pri opravljanju svojih nalog.

Delovni kolektiv Skupnih dejavnosti

Delovni kolektiv TOZD Masiva, tovarna pohoštva Martinjak, sporoča žalostno vest, da sta umrla naša upokojenca Jože ZADNIK, rojen 21. 8. 1915, iz Martinjaka, in Anton MIHELČIČ, rojen 28. 12. 1918, iz Grahovega.

Oba sta bila v naši tovarni zaposlena od 1. januarja 1947. leta. Ohranili ju bomo v lepem spominu kot marljiva člana kolektiva in dobra delovna tovariša.

Delovni kolektiv TOZD MASIVA Martinjak